Numer sprawozdawczy. Opłata ryczałtowa

ZNP

SPRAWY NAUCZYCIELSKIE

W · I · L · N · O

TREŚĆ:

Redaguje w imieniu Komitetu Lisowski Stanisław.
Redaktor odpowiedzialny: Jaworski Zygmunt.
Pismo wychodzi 10-go każdego miesiąca prócz feryj wakacyjnych.

Cena numeru 50 gr. — dla członków Związku N. P. bezpłatnie.
Prenumerata roczna 5 zł.

Ceny ogłoszeń: 1 str. — 100 zł., 1/2 str. — 60 zł., 1/4 str. — 50 zł., 1/8 str. — 30 zł.
Drobne ogłoszenia po 20 gr. za wyraz.

Okładkę projektowała kol. Paulowa.

Zakłady Graficzne „ZNICZ" w Wilnie.

Rok VI. Wilno — Kwiecień — 1935 Nr. 7.

SPRAWY NAUCZYCIELSKIE

MIESIĘCZNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM ORGANIZACYJNYM, SPOŁECZNO-OŚWIATOWYM ORAZ PEDAGOGICZNO-DYDAKTYCZNYM

ORGAN ZARZĄDU WILEŃSKIEGO OKRĘGU ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

Redakcja i Administracja: Wilno, ul. 3 maja 13 m. 7. — Tel. 1476. P. K. O. 81.300.

Trzynaście lat pracy związkowej.

Zdaje się tak niedawno zjechaliśmy się po raz pierwszy do Wilna, aby zadecydować, iż tworzymy Okręg Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych, a właściwie wówczas Komisję Zarządu Głównego Z. P. N. S. P. w Wilnie. — a jednak jest to już trzynaście lat. Rozpoczynaliśmy wówczas pracę organizacyjną, stawialiśmy pierwsze, nieśmiałe kroki, liczba członków 500 była bodźcem do dalszej pracy w kierunku opanowania całego terenu. Dziś, trzynasty Zjazd już nie wszystkich, ale tylko delegatów. reprezentujących 210 Oddziałów Powiatowych, 227 Ognisk. 3934 członków. Objęliśmy swoją organizacją dwa i pół województwa. stanowimy 70% ogółu nauczycielstwa, staliśmy się jedyną reprezentacją zawodu nauczycielskiego na naszym terenie. Bierzemy udział w pracach wszystkich organizacyj społecznych, gospodarczych i samorządowych.

Trzynaście Zjazdów Okręgowych, na pierwszy rzut oka zdawałoby się podobnych do siebie, a jakże w rzeczywistości różnych. Każdy z nich odbywa się w zupełnie różnych warunkach, każdy jest wiernem odbiciem sytuacji szkoły i nauczyciela, która przecież co roku jest inną, ale wszystkie są nacechowane powagą i troską o dobro szkoły i Organizacji.

Ubiegły rok sprawozdawczy był rokiem poważnych klęsk zawodu nauczycielskiego — ustawa uposażeniowa, ustawa emerytalna, pragmatyka, zmiana systemu kwalifikowania, nadmierny przyrost dzieci — brak etatów, zredukowanie świadczeń materjalnych ze strony samo-

rządu i wiele innych przyczyn, składało się na to, iż pesymiści przepowiadali załamanie się nauczycielstwa i rozłam Organizacji. Sprawy potoczyły się innym torem — na klęski odpowiedzieliśmy nie rozłamem w Organizacji i załamaniem się, a zdecydowanem i męskiem stanowiskiem, na które może zdobyć się jedynie ideowy, bezinteresowny i świadomy swoich zadań obywatel Państwa.

W tym ciężkim okresie liczba członków wzrosła o 208 osób, a komórki organizacyjne krzepną. Zjazdy Powiatowe wykazują zdecydowaną postawą i gotowość członków do walki o uniezależnienie się od najrozmaitszych ubocznych wpływów i odciążenia nauczyciela w pracach nic wspólnego z jego zawodem nie mających.

Bieżący rok sprawozdawczy, to początek nowej ery w życiu naszej Organizacji. Zjazd Delegatów, stwierdzając, iż nauczyciel bierze udział w pracy społecznej z ramienia Związku, zaaprobował nasze poczynania w kierunku uniezależnienia nauczyciela w pracy społecznej od wszelkiego autoramentu karjerowiczów, żerujących na tej pracy.

Podjęliśmy zdecydowaną akcję przeciwko biurokracji w szkole i bardzo często powtarzającemu się niewłaściwemu stosunkowi władz szkolnych do nauczyciela. Ostatnia powódź niedostatecznych ocen, dostarczyła nam w tej dziedzinie bardzo dużo materjału. Nowela Ryszarda Tumskiego, nagrodzona na konkursie „Słowa" oraz nowele wyróżnione odkryły nagą rzeczywistość warunków pracy nauczycielstwa na naszych terenach. Odbiły się one głośnem echem w całej Polsce i zapewne miarodajnym czynnikom nasuną refleksje, czy aby ta sytuacja, w której znalazł się nauczyciel, jest na dalszą metę możliwa.

Stajemy więc, Koleżanki i Koledzy w czternastym roku do dalszej żmudnej pracy zawodowej i organizacyjnej. Opierając się na dotychczasowem doświadczeniu będziemy konsekwentnie realizować nasze zamiary i postulaty, w ziszczenie których mocno wierzymy, bo zamykają się one w słowach: „dobro szkoły i interes Państwa".

PORZĄDEK DZIENNY

XIII. ZGROMADZENIA OKRĘGOWEGO Z. N. P. W WILNIE.

I-szy dzień obrad — 5 kwietnia 1935 r., godz. 10.

1. Otwarcie Zgromadzenia;
   a) zagajenie;
   b) powitanie.

2. Aktualne zagadnienia organizacyjne zawodowe i społeczne — wygłosi delegat Zarządu Głównego Z. N. P.
3. Dyskusja.
4. Wybory Komisyj:
   a) Matki;
   b) Wnioskowej;
   c) Weryfikacyjnej.
5. Sprawozdanie z działalności Okręgu za 1934 r.
6. Sprawozdanie Komisji Kontrolującej.
7. Dyskusja.

II-gi dzień obrad — 6 kwietnia 1935 r., godz. 9.

1. Obrady Komisyj:
   a) Matki;
   b) Wnioskowej;
   c) Weryfikacyjnej;
   d) Społeczno-Oświatowej;
   e) Pedagogicznej.

Obrady plenarne o godz. 14-tej.

2. Uchwalenie preliminarza budżetowego na 1935 rok.
3. Sprawozdanie Komisji Matki i wybory:
   a) Zarządu Okręgu;
   b) Sądu Honorowego;
   c) Komisji Kontrolującej.
4. Sprawozdanie Komisji Wnioskowej i Weryfikacyjnej.
5. Uchwalenie wniosków.
6. Zamknięcie Zgromadzenia.

W Okręgowem Zgromadzeniu Związku biorą udział:

1. Z głosem stanowczym:
   a) Delegaci Ognisk i Oddziałów Związku, istniejących w Okręgu; liczbę delegatów określa § 53, lit. i;
   b) Prezydja Oddziałów Powiatowych;
   c) Członkowie Zarządu Okręgu, Członkowie Okręgowej Komisji Kontrolującej i Okręgowego Sądu Honorowego;
   d) Członkowie Zarządu Głównego;
2. Z głosem doradczym:
   a) Przewodniczący Sekcyj przy Zarządzie Okręgu;
   b) Delegaci Zarządu Głównego i delegaci Okręgów sąsiednich;
   c) Członkowie Komisji Kontrolującej Związku.

Obrady odbędą się w gmachu Uniwersytetu Stefana Batorego w sali Śniadeckich (ul. Św. Jańska). Ogniska winny zgłosić do Oddziałów Powiatowych nazwiska delegatów, Oddziały zaś sporządzą wykazy delegatów i doręczą w terminie do dnia 1. IV. b. r. p. p. Inspektorom Szkolnym w celu uzyskania urlopów. Wykazy delegatów Sekcji Szkół Średnich należy doręczyć p. p. dyrektorom. Odpisy należy nadesłać do Zarządu Okręgu Z. N. P. w powyższym terminie.

Zamieszczamy odpis pisma Kuratorjum O. S. Wil. w sprawie udzielonych urlopów na XIII-te Zgromadzenie Okręgu Z. N. P.

„Kuratorjum Okręgu Szk. Wil. w Wilnie, Dnia 21-go lutego 1935 r. Nr. I—4487/35. Sprawa: Urlopy na Zjazd. — Do P. P. Inspektorów Szkolnych i Dyr. Państw. Szk. Średnich w Okręgu. Wobec prośby Zarządu Związku Nauczycielstwa Polskie z dnia 9. II. 1935 r. Nr. 369/35, zezwalam na udzielenie urlopów na dzień 5 i 6 kwietnia 1935 r., nauczycielom — delegatom na XIII Zgromadzenie Okręgu Delegatów Ognisk Związku Nauczycielstwa Polskiego Okręgu Wileńskiego.

Urlopy mogą otrzymać delegaci reprezentujący Ogniska lub Oddziały po 1 na 25 Członków względnie do 25 Członków oraz Członkowie Prezydjum Oddziałów Powiatowych. Członkowie Zarządu Okręgu, Okręgowej Komisji Kontrolującej, Okręgowego Sądu Honorowego i Delegaci Sekcyj Szkół Średnich.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) K. Szelągowski.

Każdy delegat winien przywieść ze sobą list uwierzytelniający.

Wzór listu:

Ognisko Związku Naucz. Polsk.
w . . . .
powiat . . . .
Dnia . . . . .
L. dz. . . . .

LIST UWIERZYTELNIAJĄCY.

Niniejszem zaświadcza się, że Kolega (ka) . . . . zostal(a) wybrany(a) na Walnem Zebraniu Ogniska w dniu . . . na podstawie § 53 lit. i — delegatem (ką) na XIII Walne Zgromadzenie Okręgowe w Wilnie, mające się odbyć w dniach 5 i 6 kwietnia 1935 r.

Sekretarz Prezes

(pieczęć).

UWAGA: Delegat nieposiadający listu uwierzytelniającego i niezgłoszony w terminie do Okręgu i Oddziału Powiatowego Z. N. P. nie będzie mógł korzystać z prawa przemawiania i głosowania.

Przypominamy, że Ogniska winny wpłacić od każdego członka po 50 gr. do dnia 1. IV. b. r. na koszta Zgromadzenia Okręgowego.

Delegaci tych Ognisk, które nie opłacą składek na Zjazd, nie będą mogli korzystać z prawa przemawiania i głosowania oraz z bezpłatnych noclegów.

Bezpłatne noclegi są zapewnione dla:

a) Delegatów Ognisk;
b) Prezydjów Oddziałów Powiatowych;
c) Członków Zarządu Okręgu, Komisji Kontrolującej, Sądu Honorowego.

Karty noclegowe i uczestnictwa będą wydawane w kancelarji Zarządu Okręgu w Wilnie, ul. 3-go Maja 13 m. 7, (dojazd autobusem Nr. 1 z dworca kolejowego) w dniu 5 kwietnia b. r. do godz. 9, zaś po 9-tej w Uniwersytecie.

Delegaci, którzy będą zmuszeni przyjechać pociągiem z 4 na 5 kwietnia w nocy po godz. 22 otrzymają karty noclegowe na dworcu w poczekalni klasy II-giej.

Każdy delegat winien zabrać ze sobą numer sprawozdawczy „Spraw Nauczycielskich".

Sprawozdanie z działalności Okręgu Wileńskiego
Związku Nauczycielstwa Polskiego za rok 1934

I. Skład Zarządu Wileńskiego Okręgu Z. N. P.

WYDZIAŁ WYKONAWCZY:

Dobosz Stanisław — przewodniczący,
Jaworski Zygmunt — I wiceprzewodniczący,
Antoszczuk Stanisław — II wiceprzewodniczący,
Hodiw Grzegorz — sekretarz,
Lisowski Stanisław — zastępca sekretarza,
Radziwanowski Leon — skarbnik,
Tracz Ferdynand — zastępca skarbnika,
Matuszkiewicz Mieczysław — członek,
Łyszczarczyk Leon — redaktor „Spraw Nauczycielskich",

Chmielewski Aleksander — pełnił obowiązki sekretarza do dnia 15. IX. 1934 r., ale ze względu na stan zdrowia podał się do dymisji.

CZŁONKOWIE ZARZĄDU:

Balcerak Eugenjusz — Postawy,
Chmielewski Aleksander — Wilno,
Fil Maciej — Grodno,
Girzel Stanisław — Baranowicze,
Jaroszewicz Wiktor — Wilejka,
Królikowski Eugenjusz — Wilno — Troki.
Koneczny Jan — Oszmiana,
Kopciński Zdzisław — Dzisna,
Kraszewski Jan — Nieśwież,
Marcinowski Antoni — Nowogródek.
Orkusz Ferdynand — Lida,
Rapacki Gustaw — Szczuczyn k/Lidy.
Reiche Józef — Suwałki,
Tyszkowski Tadeusz — Wołożyn,
Wasilewska Rozalja — Słonim,
Wójciak Józef — Święciany,
Zasada Szczepan — Wołkowysk,
Zaleski Bronisław — Brasław.

ZASTĘPCY:

Kodź Henryk — Augustów,
Milenkiewicz Józef — Wilno,
Niewiadomski Jan — Mołodeczno,
Piotrowiczowa - Wokulska Jadwiga — Wilno.
Szewczyk Wincenty — Stołpce.

II. Komisja Kontrolująca:

CZŁONKOWIE:

Latoszek Władysław — Wilno,
Stanek Jan — Nowogródek.

ZASTĘPCY:

Anielski Jan — Wilno — Troki,
Krzewski Wacław — Suwałki.

III. Sąd Honorowy:

CZŁONKOWIE:

Małachowski Leon — Święciany,
Piwowar Józef — Wilno,

Pełny Zarząd Okręgu Wileńskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Steynowa Wanda — Wilno.
Stępiński Witold — Wilno,
Warakowski Zygmunt — Augustów.

ZASTĘPCY:

Kornetowa Teodozja — Lida.
Kotecki Józef — Wilno — Troki.
Skórko Andrzej — Wilno.

Prace Zarządu i Wydziału Wykonawczego.

Zarząd odbył 4 plenarne posiedzenia. Wydział Wykonawczy odbył 13 posiedzeń. Na posiedzeniach omawiano następujące sprawy:

1. Wykonanie uchwał XII-go Zgromadzenia Okręgowego.
2. Plan pracy na terenie Okręgu.
3. Organizacja komisyj i sekcyj.
4. Program prac komisyj i sekcyj.
5. Sprawy finansowo-gospodarcze.
6. Sprawy społeczno-oświatowe.
7. Wydawnictwo „Spraw Nauczycielskich".
8. Sprawy dotyczące funduszu zapomogowego.
9. Organizacja kursów nauczycielskich.
10. XIII-te Zgromadzenie Okręgowe.
11. Stosunek władz szkolnych do Związku.
12. Stosunek Związku do organizacyj społecznych.
13. Lustracje Oddziałów i Ognisk.
14. Sprawy organizacyjne.
15. Zmiana regułowania funduszu pożyczkowego Okręgu.
16. Zjazdy Powiatowe.
17. Praca w samorządach.
18. Organizacja biura pośrednictwa pracy.
19. Fundusz budowy domów Związkowych.
20. Zmiana systemu potrącania rat.
21. Zmiana lokalu Okręgu.
22. Konkurs na nowelę w „Słowie".
23. Statut Związku.
24. Komitet Redakcyjny „Kurjera Oświatowego i Szkolnego".
25. Taktyka Związku.
26. Budowa szkół powszechnych.

27. Filja „Płomyka i Płomyczka" przy Okręgu.
28. Organizacja sekcji szkół dokształcających zawodowych.
29. Akcja wydawnictw pedagogicznych.
30. Organizacja Polskiej Agencji Oświatowej.
31. Konferencja Prezydjów Ognisk.
32. Sprawy prasowe.
33. Organizacja kursu porad i obrony prawnej.

Zarząd realizował swoją pracę przez następujące Komisje i Sekcje:

1. Społeczno-oświatową.
2. Organizacyjną.
3. Pedagogiczną.
4. Nauczycieli szkół średnich.
5. Porad i obrony prawnej.
6. Prasową.
7. Kierowników szkół powszechnych.
8. Zajęć praktycznych i rysunków.
9. Samorządową.

Zarząd był w ścisłym kontakcie z poszczególnemi komórkami organizacyjnemi przez zjazdy powiatowe, lustracje Oddziałów i Ognisk oraz wyjazdy w różnych sprawach organizacyjnych.

XII-te Zgromadzenie Okręgowe Delegatów Ognisk Z.N.P.

W dniach 4 i 5 maja 1934 r. odbyły się obrady Zgromadzenia w sali Śniadeckich U. S. B. pod przewodnictwem posła kol. Dobosza Stanisława — przewodniczącego Wileńskiego Okręgu Z. N. P.

Zgromadzenie zaszczycili swoją obecnością: Kurator Okręgu Szkolnego Wileńskiego p. Szelągowski Kazimierz, Przedstawiciel Wojewody Wileńskiego p. Pawlikowski, Przedstawiciel Wojewody Nowogródzkiego p. Galasiewicz, Rektor U. S. B. p. Staniewicz oraz inni Przedstawiciele Organizacyj Społecznych.

Wysłano depesze do Pana Prezydenta, Marszałka J. Piłsudskiego, Ministra W. R. i O. P. i senatora kol. Nowaka Stanisława — Prezesa Zarządu Głównego Z. N. P.

Po zagajeniu i powitaniach reprezentacyjnych — kol. Nowicki Zygmunt — Wiceprezes Zarządu Głównego Z. N. P. wygłosił referat — „Sytuacja Związku Nauczycielstwa Polskiego w chwili obecnej"

Po kilku godzinach dyskusji podczas której poruszono szereg aktualnych spraw, wybrano Komisje. Wieczorem odbyła się żałobna akademja ku czci ś. p. posła kol. J. Smulikowskiego.

W drugim dniu obrad przyjęto sprawozdanie z działalności Zarządu Okręgu w 1933 roku.

Po wyborach Władz Okręgu i uchwaleniu wniosków obrady zakończono.

Kol. Dobosz Stanisław podziękował obecnym za liczny udział w obradach oraz apelował o dalszą współpracę.

Sprawozdanie z wykonania uchwał XII Zgromadzenia Okręgowego.

Powzięte uchwały zostały wydrukowane w Nr. 6 „Spraw Nauczycielskich“ z 1934 roku. Część uchwał zrealizował Zarząd Okręgu a reszta została przekazana do zrealizowania Zarządowi Głównemu.

Zarząd Okręgu zrealizował następujące uchwały:

1. Informowano społeczeństwo za pomocą prasy codziennej o warunkach pracy, sytuacji ekonomicznej i pracy społecznej nauczycielstwa.

2. Wykonano uchwałę dotyczącą budżetu na rok 1934.

3. Uchwała dotycząca obniżki prenumeraty „Spraw Nauczycielskich“ stała się nieaktalną, bo prenumerata została włączona do składki członkowskiej.

Z nadwyżki prenumeraty miesięcznika od 1.IX. do 31.XII. 1934 . nie zorganizowano pokoi noclegowych z przyczyn od Zarządu Okręgu niezależnych.

4. Czyniono starania u władz, ażeby nie zmuszano nauczycieli do pracy społeczno-oświatowej.

5. Interwenjowano u władz o zatrudnienie bezpłatnych praktykantów w charakterze nauczycieli płatnych.

Uchwały przekazane Zarządowi Głównemu:

1. O nasilenie prasy oraz informowanie społeczeństwa o warunkach pracy zawodowej i społecznej nauczycielstwa.

2. O zrealizowanie postulatów uposażeniowych zgodnie z memorjałem przedstawionym przez Zarząd Główny Z. N. P. Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

3. O poczynienie starań u władz ażeby:

a) dodatek mieszkaniowy był wypłacany przez Kasy Skarbowe przy poborach;
b) zostały wypłacone zaległe dodatki mieszkaniowe;
c) zostało wydane rozporządzenie w sprawie mieszkań dla nauczycieli rodzinnych i samotnych.

4. O przywrócenie jawności kwalifikacji, zapewnienia stałości miejsca pracy i przywrócenia Komisyj Kwalifikacyjnych.

5. Zniesienie opłat za egzamin praktyczny.

6. Zastosowanie 50% zniżki kolejowej dla nauczycieli i ich rodzin od obecnie obowiązującej taryfy osobowej, a nie od taryfy obowiązującej dawniej.

7. Wypłacanie nauczycielstwu zwrot kosztów podróży za przejazdy na kursy i konferencje służbowe.

8. Zwolnienie dzieci nauczycieli od opłaty taksy administracyjnej w szkołach średnich, ogólnokształcących i zawodowych.

9. Zniesienie bezpłatnej praktyki.

10. Dostarczenie szkołom bezpłatnych dzienników Kuratorjum.

11. Wynagradzanie nauczycieli za pracę na kursach i świetlicach.

12. Niezmuszanie nauczycieli do pracy społeczno-oświatowej.

13. Zatrudnienie bezrobotnych praktykantów.

Sprawozdanie ze Zjazdów Powiatowych.

Zjazdy powiatowe w roku sprawozdawczym ze względu na nadzwyczajny Zjazd Delegatów w Warszawie, odbył się prawie we wszystkich powiatach w miesiącach jesiennych. Zjazdy, jak wskazuje tabelka, były przeważnie jednodniowe, a to ze względu na brak urlopów, jak to miało miejsce w latach ubiegłych. Powiaty w których zjazdy były dwudniowe wykorzystały na ten cel przypadające święta, bądź też popołudnia dni przedświątecznych.

Tematem obrad zjazdów, poza sprawami organizacyjnemi i sprawozdaniami z działalności Zarządu Oddziału Powiatowego, były referaty: „Taktyka Związku i zmiana statutu Z. N. P. Obydwa referaty były wygłoszone przez delegatów Zarządu Okręgu w Wilnie.

Frekwencja na zjazdach, naogół biorąc była mniejsza niż w latach ubiegłych. Wpłynęło na to 1-o brak urlopów, 2-o fatalny stan dróg (pora jesienna i duże odległości od siedziby powiatu, 3-go trudna

Tabela Zjazdowa.

L. p.	Nazwa Oddziału	Data	Kto był delegowany z ramienia Okręgu
1	Augustów . . .	2.XII. 1934 r.	Kol. Jaworski Zygmunt
2	Baranowicze . .	4.XI. 1934 r.	Kol. Jaworski Zygmunt
3	Brasław	3 i 4.XI—1934 r.	Kol. Łyszczarczyk Leon
4	Głębokie	2.XII. 1934 r. 3.III. 1935 r.	Kol. Radziwanowski Leon Kol. Hodiw Grzegorz
5	Grodno	2.XII. 1934 r.	Kol. Dobosz Stanisław
6	Lida	16.XII. 1934 r.	Kol. Dobosz Stanisław
7	Mołodeczno . . .	18.XII. 1934 r.	
8	Nieśwież	8 i 9.XII. 1934 r.	Kol. Jaworski Zygmunt
9	Nowogródek . .	8 i 9.XII. 1934 r.	Kol. Dobosz Stanisław
10	Oszmiana . . .	17 i 18.XI—1934 r.	Kol. Dobosz Stanisław
11	Postawy	24 i 25 XI—1934 r.	Kol. Jaworski Zygmunt
12	Słonim	8 i 9.XII—1934 r.	Kol. Matuszkiewicz Mieczysław
13	Stołpce	4.XI. 1934 r.	Kol. Tracz Ferdynand
14	Suwałki	8.XII. 1934 r. 2.II. 1935 r.	Kol. Hodiw Grzegorz Kol. Jaworski Zygmunt
15	Święciany . . .	17 i 18.XI—1934 r.	Kol. Radziwanowski Leon
16	Szczuczyn k/Lidy	27.X. 1934 r. 9.III. 1935 r.	Kol. Dobosz Stanisław Kol, Jaworski Zygmunt
17	Wilejka	8 i 9.XII—1934 r.	Kol. Radziwanowski Leon
18	Wołkowysk . . .	2.XII. 1934 r.	Kol. Matuszkiewicz Mieczysław
19	Wołożyn	1 i 2.XI—1934 r.	Kol. Radziwanowski Leon
20	Wilno—Troki . .	17 i 18.XI—1934 r.	Kol. Jaworski Zygmunt
21	Wilno miasto . .	14XI. 1933 r.	Kol. Dobosz Stanisław

sytuacja materjalna w jakiej znalazło się nauczycielstwo po reformie uposażeń, a w szczególności krzywdzącem w bardzo wielu wypadkach zaszeregowaniu.

Mimo tych trudności przeciętna frekwencja na zjazdach wynosiła ponad 50%, dochodząc w niektórych powiatach nawet do 70% ogółu członków związku.

Zjazdy powiatowe posiadają na naszym terenie już ustaloną tradycję, i każdorazowo wywołują żywy oddźwięk w terenie. Dzięki zaś specjalnej atmosferze obrad Zjazdy powiatowe Związku wyodrębniają nasze zjazdy od innych. Bo oto atmosfera zjazdów umożliwia człon-

kom— uczęstnikom uzewnętrznienia trosk i bólów, tak inteligralnie wiążycych się z naszym zawodem, jak też staje się okazją do zaczerpnięcia nieco nowych wartości i świeżych myśli. Budzą się w nas nowe siły, — zjazdy dodają energji do dalszej pracy.

Dzięki tej atmosferze zjazdy powiatowe to wspaniały reflektor, naświetlający poczynania i ideały nauczyciela, — reflektor, wyraziście odcinający cienie i mroki naszego zawodu — wreszcie reflektor, ukazujący w całej pełni ciernie i głogi, rzucone przez „przyjaciół szkoły, nauczyciela i Związku“ pod nasze nogi.

Zjazdy tegoroczne nasuwają szereg refleksyj b. ciekawych nie zawsze jednak radosnych. Można je z powodzeniem zgrupować według pewnych dziedzin życia nauczycielskiego i związkowego.

Zagadnienia powtarzające się na wszystkich zjazdach niczem refren pieśni były następujące:

Ustawa uposażeniowa... stosunek władz szkolnych do nauczyciela... praca społeczna nauczyciela... zagadnienia dydaktyczno - wychowawcze... życie związkowe i inne, dające się związać tematycznie z wyżej wymienionemi czołowemi zagadnieniami.

W roku ubiegłym ustawa uposażeniowa przeszła niczem burza. Wyczuwało się, że w tym względzie zapanował stan, jakgdyby pogodzenia się z losem. Losem, który zepchnął nauczyciela — raczej jego pozycję do poziomu kaprala względnie posterunkowego. I oczywiście sprawy ustawy uposażeniowej wypłynęły na zjazdach. Ramowość ustawy, duża swoboda pozostawiona władzom doprowadziły do t. zw. przeszeregowań według uznania. Wynik dałby się określić jednem mianem: żal, rozgoryczenie. Echa zjazdowe w tym względzie były b silne i dużo myśli nasunęły. Łącznie ze sprawą uposażenia, rzecz jasna, wypłynęła sprawa dodatków mieszkaniowych. Dały one materjał, oświetlający sposób wypłacania dodatków przez pp. wójtów. Stwierdziły też ile, komu i gdzie należy się wskutek nieregularnych wypłat. Zgodnym chórem uchwalono: żądania, apele i t. p. mające na względzie konkretne załatwienia sprawy bez poniżania osobistej godności nauczyciela.

W zakresie stosunku władz szkolnych do nauczyciela odzewem było jedno, ciągle wracające słowo — jest on niewłaściwy. Przekonanie ma każdy nauczyciel jednakowe, zresztą i postawa Związku jest taka sama, że władze szkolne są powołane do ustalenia zasad organizacji szkolnictwa oraz do kontroli pracy nauczyciela. Nikt tego nie neguje. Jednak wielkie rozgoryczenie i dużą nieufność wywołuje nie-

jednokrotnie nieludzki stosunek przedstawiciela władzy do nauczyciela. Pomijanie warunków pracy, charakteru środowiska, spraw natury materjalnej (przecież b. ważnej w życiu szkoły) przy wizytowaniu szkoły oraz przy ustaleniu opinji o pracy nauczyciela, to niestety — rzeczy codzienne. Paczą one ideową postawę nauczyciela, ujemnie odbijają się na szkole. W zakresie zaś stosunku do władz szkolnych stwarzają wielką dozę nieufności, lęku i fałszu. W takiej sytuacji trudno jest mówić o instruktorskim charakterze pracy przedstawicieli władz. Pomoc rzeczowa staje się w takiem wypadku fikcją, bo nie jest uzasadniona ani wzajemną ufnością, ani wspólną troską o ideowe zagadnienia dydaktyczne i wychowawcze.

Nauczyciel, jak wiemy, bierze czynny udział w życiu społecznem, kierując się jedynie pobudkami ideowemi. Jego postawa obywatelska i zawodowa jest jedynym bodźcem pracy społeczno - oświatowej. Nie nakaz władz, nie presja — lecz własna, dobra i nieprzymuszona wola. Zresztą oficjalne stanowisko Kuratora O. S. W. p. Szelągowskiego zdaje się to potwierdzać. Praktyka codzienna wskazuje na zupełnie coś odmiennego. Swodoba nauczyciela w tym względzie i jego samodzielność została mocno podkopana. Presja organizacyj, cieszących się specjalnem poparciem władz państwowych, polecenie inspektorów szkolnych (przykłady drukowano w „Głosie"), stanowisko instruktorów oświaty pozaszkolnej — oto symbole samodzielności i niezależności nauczyciela w wyborze terenu pracy społeczno-oświatowej. W świetle obrazków z terenu ochotniczy charakter pracy nabrał rumieńców presji. Instruktorzy oświaty pozaszkolnej, miast być pomocą nauczycielowi w pracy społeczno - oświatowej, stają się przedstawicielami władzy, wyposażonymi we wszystkie atrybuty jak: polecenia, opinjowania, wskazania(!) — w sumie stają się jednostkami podkopującemi istotę pracy społeczno-oświatowej.

Oparcie pracy społeczno - oświatowej członka Związku o Związek jest z zasady źle widziane przez wszystkie czynniki.

W takiem świetle sytuacja nauczyciela staje się ogromnie trudną— pracy społeczno - oświatowej wyświadcza się niedźwiedzią przysługę.

Z innych zagadnień — to życie związkowe. Dwie naczelne sprawy absorbowały wszystkich: zmiana statutu i taktyka Związku. Obie te sprawy były b. szczegółowo omawiane. Dyskusja nad temi zagadnieniami cechowała troska o dobro Organizacji i o jej pozycję w całokształcie życia szkolnego i zawodowego. Wypłynęły tu nieraz dyskrecje w związku ze stosunkiem władz szkolnych do Związku i osób, kie-

rujących życiem związkowem. Rezolucje podane na innem miejscu w tych sprawach są wymownym dowodem. Wymagają one uporządkowania i unormowania. Garść refleksyj pozjazdowych nasuwa jedno przeświadczenie iż postawa nauczycielstwa jest b. aktywna. Praca jest owiana zapałem i wiarą we własne siły. Warunki i okoliczności pracy są wybitnie niesprzyjające wskutek fałszywego rozumienia roli nauczyciela względnie wskutek tendencyjnego pomniejszania pozycji społecznej nauczyciela przez osoby i instytucje, z któremi nauczyciel się styka.

To ostatnie jest „groźnem memento".

Zjazdy swoję rolę spełniły. Odświeżyły siły, dodały energji, wzmocniły czujność nauczyciela przed dalszą pracą i zmaganiem się z przeciwnościami dnia codziennego.

Wynikiem Zjazdów są przytoczone niżej wnioski:

A. OD WŁADZ SZKOLNYCH DOMAGANO SIĘ:

1. Uchylenia zarządzenia zabraniającego Inspektorom Szkolnym przyjmowania interwencyj.

2. Przyznania szkołom bezpłatnych biletów kolejowych w celach krajoznawczych w ilości 2% liczby dzieci w wieku szkolnym.

3. Równomiernego obciążenia pracą nauczycieli w szkołach.

4. Uregulowania kwestji urlopów dla nauczycieli pracujących w samorządzie.

5. Wypłacania poborów w terminie t. j. każdego pierwszego.

6. Zniesienia opłat w szkołach średnich dla nauczycelstwa.

7. Bezpłatnego dostarczania szkołom dzienników urzędowych Min. W. R. i O. P. oraz K. O. S. Wil.

8. Całkowitego zniesienia opłat za drugi egzamin nauczycielski.

9. Przyznania nauczycielstwu dodatków rodzinnych.

10. Wypłaty dodatku mieszkaniowego przez Izby Skarbowe razem z poborami.

11. Objęcia terenu Kuratorjum Okręgu Szk. Wil. siecią czkół dla dzieci umysłowo upośledzonych.

12. Niepoprzestawania w razie wizytacji, jedynie na kontroli, ale udzielania w formie koleżeńskiej odpowiednich wskazówek i insrukcyj.

13. Zwolnienia kierowników szkół od wydawania opinji.

14 Przywrócenia Komisyj Kwalifikacyjnych w dawnym ich składzie.

15. Zniesienia bezpłatnej praktyki.

B. OD WŁADZ SAMORZĄDOWYCH ŻĄDANO.

1. Właściwego ustosunkowania się Zarządów Gminnych do nauczycielstwa.

2. Zapewnienia bezpłatnej opieki lekarskiej niezamożnej dziatwie szkół powszechnych.

3. Wypłacania szkołom przewidzianych ryczałtów na kancelarję i utrzymanie czystości.

4. Regularnego opłacania komornego za lokale szkolne, celem uniknięcia różnych nieprzyjemności i szykan na jakie z tej racji jest narażony nauczyciel.

5. Regularne wypłacanie dodatku mieszkaniowego i wyrównania z tego tytułu zaległości, które sięgają czasami kilkunastu miesięcy.

C. WŁADZE ORGANIZACYJNE WZYWANO:

1. Zatroszczenia się o zrealizowanie wniosków wymienionych wyżej.

2. Zwołania jeszcze w bieżącym roku szkolnym w siedzibie powiatu konferencyj: a) Prezydjów Ognisk w Oddziałach dla omówienia całokształtu prac życia organizacyjnego. b) nauczycieli samorządowców dla skoordynowania ich poczynań na terenie samorządu terytorjalnego, c) nauczycieli pracujących w organizacjach społeczno - oświatowych dla omówienia i uzgodnienia pracy w tych organizacjach.

3. Powołania przy Zarządzie Okręgu instruktora organizacyjnego

4. Wystarania się u odpowiednich władz dla naucz. szk. powsz. przynajmniej rocznie jednego bezpłatnego biletu kolejowego w dowolnej relacji w celach krajoznawczych.

5. Zabiegania w dalszym ciągu o reformę ustawy uposażeniowej.

6. Uregulowania z Zarządami Centralnemi organizacyj nam pokrewnych warunków współpracy zgodnie z wytycznemi przez Walny Zjazd Delegatów.

7. Wezwania wszystkich członków do większego zainteresowania się sprawami organizacyjnemi i gdy zajdzie potrzeba solidarnego wystąpienia.

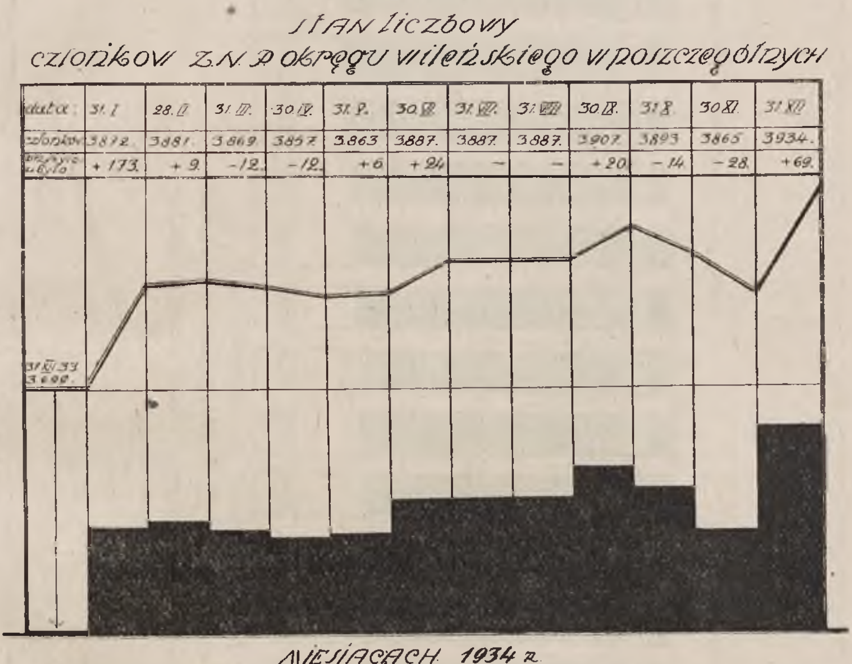
Stan organizacyjny.

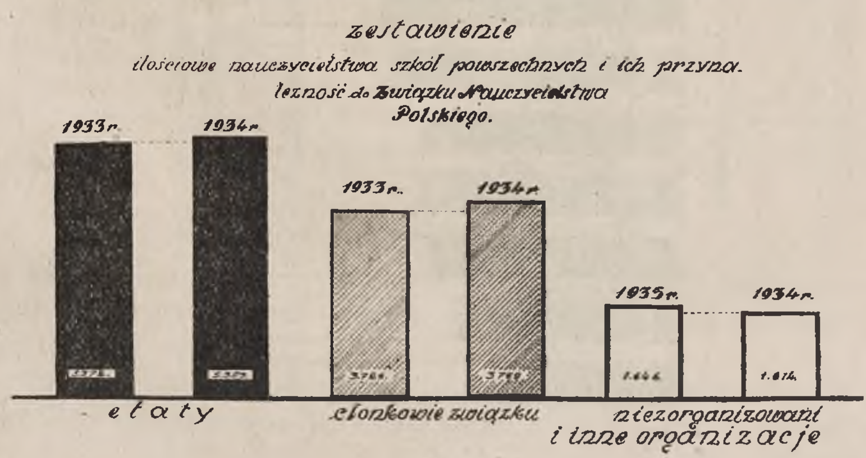
Życie organizacyjne w Okręgu Wileńskimześrodkowało się w 21 Oddziałach Powiatowych (w tem Oddział Grodzki) i w 228 Ogniskach, które znajdują się w miejscowościach siedziby Urzędów Gminy w województwach wileńskiem, nowogródzkiem i częściowo białostockiem.

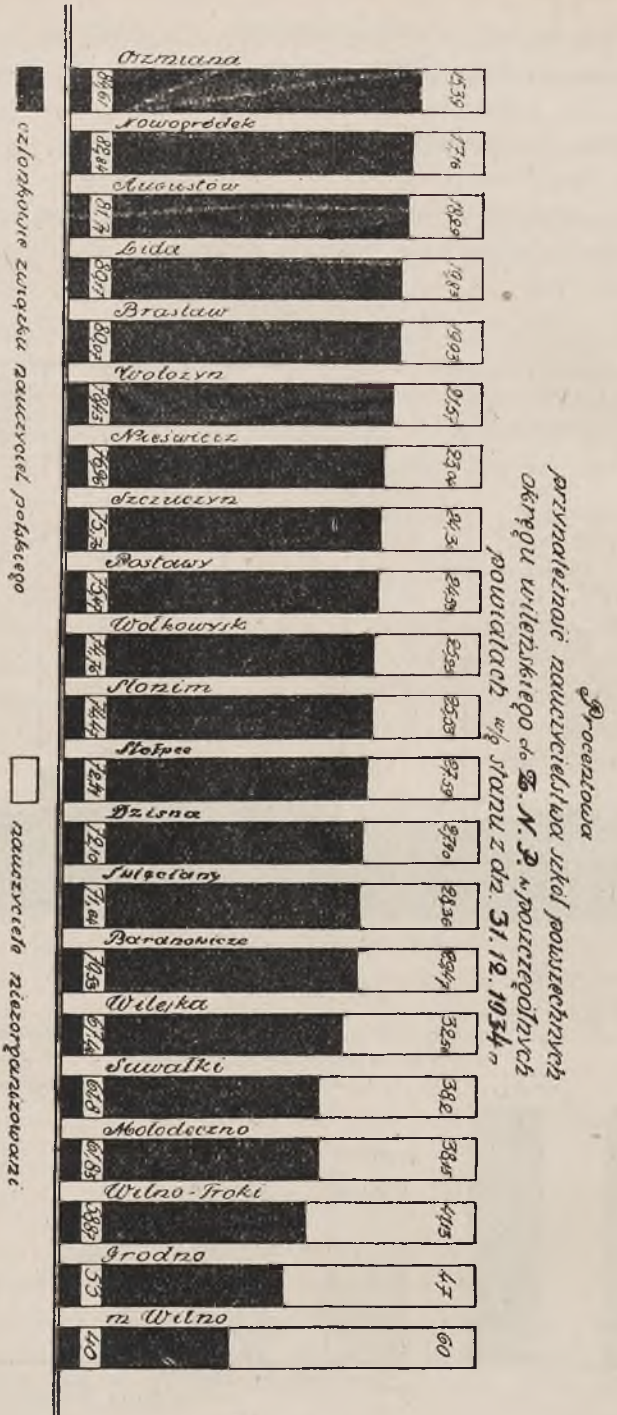
Stan Ognisk w Okręgu przedstawia się następująco:

w dniu 31. XII — 1933 r. było Ognisk	228
w 1934 r. przybyło Ognisk	2
w 1934 r. ubyło Ognisk	2
Stan Ognisk na dzień 31. XII — 1934 r.	228

Ruch członków w okresie sprawozdawczym oraz procentową przynależność organizacyjną ilustrują wykresy.

Procentowa
przynależność nauczycielstwa szkół powszechnych
okręgu wileńskiego do Z. N. P. w poszczególnych
powiatach w/g stanu z dn. 31. 12. 1934 r.
członkowie związku nauczyciel polskiego
nauczyciele niezorganizowani
Oszmiana 84.61 15.39
Nowogródek 82.84 17.16
Augustów 81.7 18.29
Lida 80.17 19.83
Brasław 80.07 19.93
Wołożyn 78.43 21.57
Nieśwież 76.96 23.04
Szczuczyn 75.7 24.3
Postawy 75.47 24.53
Wołkowysk 74.76 25.24
Słonim 74.47 25.53
Stołpce 72.47 27.53
Dzisna 72.10 27.90
Święciany 71.64 28.36
Baranowicze 70.53 29.47
Wilejka 67.46 32.54
Suwałki 61.8 38.2
Mołodeczno 61.85 38.15
Wilno-Troki 58.87 41.13
Grodno 53 47
m. Wilno 40 60

Procentowa przynależność nauczycielslwa szkół powszecnych w Okręgu Wileńskim do Z. N. P. w poszczególnych powiatach.

Stan z dnia 31.XII 1934 r.

L. p.	POWIAT	Ilość et tów nauczycielskich	Ilość członków Z. N. P	% członków Z. N. P.	Ilość nauczycieli niezorganizowanych	% nauczycieli niezorganizowanych
1	Oszmiana	195	165	84,61	30	15,39
2	Nowogródek	274	227	82,84	47	17,16
3	Augustów	164	134	81,71	30	18,29
4	Lida	348	279	80,17	69	19,83
5	Brasław	276	221	80,07	55	19,93
6	Wołożyn	204	160	78,43	44	21,57
7	Nieśwież	243	187	76,96	56	23,04
8	Szczuczyn	181	137	75,70	44	24,30
9	Postawy	212	160	75,47	52	24,53
10	Wołkowysk	301	225	74,75	76	25,25
11	Słonim	188	140	74,47	48	25,53
12	Stołpce	203	147	72,41	56	27,59
13	Dzisna	319	230	72,10	89	27,90
14	Święciany	268	192	71,64	76	28,36
15	Baranowicze	285	201	70,53	84	29,47
16	Wilejka	258	174	67,44	84	32,56
17	Suwałki	233	144	61,80	89	38,20
18	Mołodeczno	173	107	61,85	66	38,25
19	Wilno-Troki	372	219	58,87	153	41,13
20	Grodno	351	186	53,00	165	47,00
21	Wilno miasto	335	134	40,00	201	60,00
	Razem	5.383	3.769	70,02	1.614	29.98

Działalność lustratorska Okręgu.

W roku sprawozdawczym Zarząd Okręgu jak widać z załączonej tabelki zlustrował wszystkie Oddziały Powiatowe, niektóre nawet po dwa razy.

Lustrację, poza skontrolowaniem działalności kancelaryjnej i kasowej miały na celu wniknięcie w poczynania idące w kierunku oświaty

pozaszkolnej, pracy samokształceniowej, współpracy z władzami szkolnemi, administracyjnemi, samorządowemi, organizacjami społecznemi, porad prawno-służbowych i t. p.

Rezultaty lustracyj były naogół zadowalające i w sumie dały większe ożywienie organizacyjne na terenie.

Lustracje.

Nazwa Oddziału Powiatowego	Ile razy Oddział był lustrowany	Ilość Ognisk w Oddziale	Ilość przeprowadzonych w Ogniskach lustracyj	Ilość Ognisk nie lustrowanych
Augustów	1	5	3	3
Baranowicze	1	13	—	13
Brasław	2	15	8	9
Głębokie	1	13	—	13
Grodno	1	11	—	11
Lida	1	16	15	1
Mołodeczno	1	8	—	8
Nieśwież	1	9	6	3
Nowogródek	1	12	3	9
Oszmiana	2	10	8	2
Postawy	1	10	11	—
Słonim	1	8	6	2
Stołpce	1	9	5	4
Suwałki	2	8	—	8
Święciany	1	14	9	5
Szczuczyn k. Lidy . . .	2	10	7	3
Wilejka	1	12	9	3
Wilno-Troki	1	19	12	7
Wilno	1	—	—	—
Wołkowysk	1	15	—	15
Wołożyn	1	10	20	—
Razem	25	228	122	119

Działalność Okręgowej Komisji Pedagogicznej.

Okręgowa Komisja Pedagogiczna organizuje i skupia pracę wychowawczą i dydakyczną na terenie Z. N. P. przy Okręgu. W przeciwstawieniu do roku ubiegłego Komisja Pedagogiczna w bieżącym roku organizowała prace pedagogiczno - dydaktyczne dokoła, ściślej i bar-

dziej szczegółowo określonych zagadnień. Przy wyborze zagadnień kierowano się zasadą aktualności tematu, pozostającym w ścisłym związku z życiem szkolnem i realizacją nowych programów. W ten sposób wysunięto następujące zagadnienia do przepracowania:

1) Nauczanie i wychowanie w nowej szkole wiejskiej.
2) Klasyfikacja i ocena wyników nauczania.
3) Psychologja dziecka z Wileńszczyzny.
4) Wrugoroczność i jej zwalczanie.
5) Współpraca szkoły z domem.
6) Dojrzałość szkolna dziecka.

Opracowywanie poszczególnych tematów przeprowadzają koledzy przewodniczący we własnym zakresie. Oni też skupiają wokół siebie chętnych i zainteresowanych kolegów do współpracy nad wybranemi zagadnieniami. Zorganizowane w ten sposób zespoły noszą nazwy podkomisyj pedagogicznych w odróżnieniu od Sekcyj pedagogicznych, które powstają przy oddziałach powiatowych Z. N. P.

Rozwój prac w tych podkomisjach kształtował się następująco:

1) Podkomisja nauczania i wychowania w nowej szkole wiejskiej — przewodniczący kol. Borowski Wacław.

Praca nad tem zagadnieniem znajduje się w stadjum organizacji. Dotychczas zostało zorganizowanych kilka zebrań nauczycielstwa pracującego poza Wilnem. Pierwsze zebranie odbyło się 15 grudnia 1934 r., drugie 10 stycznia 1935 r. na związkowym W.K.N. w czasie feryj świątecznych, i w dniu 20 stycznia b. r. na plenarnem zebraniu Okręgowej Komisji Pedagogicznej, które było temu problemowi poświęcone. Niezależnie od tego w „Sprawach Nauczycielskich" Nr. 6 kol. Borowski omówił najistotniejsze zagadnienia, związane z tym problemem.

2) Klasyfikacje i ocena wyników nauczania. — przewodniczący kol. Łyszczarczyk Leon. Współpracuje w tej dziedzinie z władzami szkolnemi. Z dotychczasowych prób i doświadczeń zdaje sprawę w swoim artykule p. t. „Badanie wyników nauczania", „Sprawy Nauczycielskie" Nr. 6 z b. r.

3) Psychologja dziecka z Wileńszczyzny — przewodniczący kol. Mituła Marjan. Pracę nad tem zagadnieniem zapoczątkował na początku roku szkolnego. Zamieszczona ankieta w Sprawach Naucz. Nr. 3 z 1934 r. ma właśnie na celu zbieranie materjałów, dotyczących dziecka z Wileńszczyzny. Dalsza praca uzależniona jest od ilości i jakości nadsyłanych materjałów przez kolegów z terenu.

Przyczynkiem do poznania psychiki dziecka z Wileńszczyzny mają być również odpowiedzi na rozesłane ankiety, dotyczące warunków mieszkaniowych, oraz zainteresowań dzieci do czytelnictwa (prasy codziennej i pism perjodycznych). Badania kol. Mituły nad sferą moralną dzieci wileńskich są pracami z tego samego zakresu.

Długoroczność i jej zwalczanie — przewodniczący kol. Kątnik Jan.

Prace w tym kierunku zostały zapoczątkowane przez kol. Lisowskiego w ubiegłym roku szkolnym, który dla ogólnego zorjentowania się w tej dziedzinie, opracował dane statystyczne drugorocznych okręgu wileńskiego (Sprawy Naucz. Nr. 3, 4, 5 i 6 z 1934 r.

W bieżącym roku szkolnym prace kontynuował w dalszym ciągu kol. Kątnik, prezprowadzając badania na terenie szkół wileńskich. Wyniki tych dociekań ogłosił w „Sprawach Naucz." Nr. 1 i 2 z 1934 r.

Dalsze prace zaniechano z przyczyn od nas niezależnych.

5) Współpraca szkoły z domem — przewodniczący kol. Jaworski Zygmunt.

Praca nad tym problemem została dopiero zapoczątkowana w ostatnich miesiącach. Projektuje się zebranie danych dotyczących istniejącego stanu współpracy domu ze szkołą w powszechnych szkołach wileńskich, przedyskutowanie z nauczycielstwem zebranych materjałów na wspólnej konferencji, oraz szukanie najwłaściwszych dróg rozwiązania tego podstawowego i niedocenianego jeszcze zagadnienia w rozwoju szkoły.

6) Dojrzałość szkolna dzieci — przew. kol. Lisowski Stanisław. Podkomisja ta trzeci rok z rzędu prowadzi badania testami Winklera nad dziećmi wstępującemi do szkoły. Chodzi tu o stwierdzenie wartości prognostycznej testów Winklera w stosunku do dzieci wileńskich. Każde dziecko, badane temi testami na początku roku szkolnego, jest obserwowane przez nauczycieli danej klasy i pod koniec roku szkolnego jest poddawane badaniom testami wiadomości. W ten sposób są konfrontowane wyniki całorocznej pracy dziecka z djagnozą postawioną na początku roku przez testy Winklera. Praca jest żmudna i przewlekła. Jedno dziecko przeciętnie 45 minut jest badane. Dotychczas przebadano ogółem 290 dzieci.

Wyniki prac podamy na łamach „Spraw Nauczycielskich". W ten sposób przedstawiliśmy rozwój prac poszczególnych podkomisyj Z. N. P.

Niezależnie od tych poczynań Komisja Pedagogiczna stale i systematycznie prowadzi prace samokształceniowe wśród nauczycielstwa szkół powszechnych.

Wśród form pracy samokształceniowej wybija się w ostatnich czasach Związkowy Wyższy Kurs Nauczycielski o korespondencyjnym charakterze pracy. Pierwotnie organizowany przez Wydział Pedagogiczny, w okresie sprawozdawczym przejęty został przez poszczególne komisje Pedagogiczne przy okręgach. Spotykamy też pocie-

Grupa uczestników miesięcznego, wakacyjnego Wyższego Kursu Nauczycielskiego na wycieczce nad Naroczą.

szający objaw. W styczniu 1934 roku mieliśmy na kursie świątecznym tylko 11 kandydatów na W. K. N., w czerwcu na kursie wakacyjnym zapisało się już 51 kandydatów, a na świątecznym kursie w 1935 r. liczba uczestników wzrosła do 130.

Ten wzrost ilości kandydatów na W. K. N. świadczy niewątpliwie o wielkim głodzie wiedzy i chęciach dokształcania się nauczycielstwa szkół powszechnych z jednej i daje najlepsze gwarancje rozwoju kursów w przyszłości z drugiej strony

Zasady organizacyjne tych kursów są podane w poprzednich Nr.Nr. „Głosu Nauczycielskiego" oraz w „Sprawach Nauczycielskich".

Praca organizacyjna Kom. Pedag. polegała na organizowaniu Sekcyj Pedagogicznych przy Oddz. Powiatowych Z. N. P., oraz Referatów Pedagogicznych przy Ogniskach — Sekcje pedagog. zostały zorganizowane we wszystkich powiatach (za wyjątkiem Baranowicz). Referaty pedagog. przy Ogniskach zorganizowano w następujących powiatach: w Augustowie, w Nieświeżu, w Postawach, w Słonimie, w Stołpcach, w Święcianach, Wilejce, Oszmianie, Wołożynie i pow. wileńsko-trockim. Z pozostałych powiatów brak danych. 20-I 1935 r. zorganizowano pełny Zjazd komisji Pedag. z udziałem kol. Nowaka z Warszawy.

Słuchacze Związkowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego w Wilnie.

Praca w Sekcjach Pedagogicznych przy Oddziałach Powiatowych kształtowała się różnorodnie w zależności od miejscowych warunków i potrzeb. Jedne powiaty wykazały więcej inicjatywy w pracach, prowadząc bardzo urozmaiconą i ożywioną działalność, inne powiaty zaś były bierne pod tym względem.

Z najczęstszych form pracy spotyka się najczęściej konferencje rejonowe i zebrania dyskusyjne. Na konferencjach i zebraniach dyskusyjnych roztrząsano zagadnienia związane z realizacją nowych programów.

Kursów wakacyjnych Sekcje Pedag. nie organizowały w okresie sprawozdawczym. Wyjątek tu stanowi Sekcja Pedag. przy Oddz. Grodzkim w Wilnie, która na wakacjach zorganizowała dwutygodniowy kurs programowo-ustrojowy. Z kursu korzystało 87 nauczycieli szkół powsz., w tem 53 związkowców, 32 niezwiązkowców i 2 bezpłatnych praktykantów.

Na podkreślenie zasługuje również zorganizowana poradnia pedagogiczna w Augustowie. Zadaniem jej jest zaznajamianie nauczycielstwa z nowemi zdobyczami teorji pedagogicznej poprzez codzienną pracę szkolną, oraz niesienie koleżeńskiej, bezpłatnej pomocy w rozwiązywaniu zagadnień wychowawczych, dydaktycznych i samokształceniowych.

Bibljoteki zorganizowano przy każdej Sekcji Pedagogicznej. Liczba tomów w poszczególnych bibljotekach waha się od 300 do 700 tomów. Książki o treści pedagogiczno-dydaktycznej przeważają we wszystkich bibljotekach.

Bibljoteka.

Bibljoteka przy Okręgu Z. N. P. w Wilnie liczy 574 dzieła. W okresie sprawozdawczym dokupiono 149 dzieł treści pedagogicznej, — ponadto oprawiono 62 księżki.

Na całość bibljoteki składają się dzieła treści pedagogicznej beletrystycznej, oraz dzieła, omawiające sprawy społeczne, oświatowe i samorządowe.

Z biljoteki korzysta ponad 40 członków miejscowych i zamiejscowych.

Działalność Sądów Honorowych.

Sądy Honorowe przy Oddziałach Powiatowych, oraz Sąd Honorowy przy Okręgu Z. N. P. rozstrzygały sprawy wynikłe na tle pracy organizacyjnej, dotyczące godności i honoru nauczycielskiego, jak również załatwiały te zatargi i sprawy, których rozstrzygnięcie nie zostało przekazane sądom powszechnym.

W okresie sprawozdawczym należy podkreślić znaczne usprawnienie działalności Sądów Honorowych i przyśpieszenie biegu spraw. Sprawy były rozpoznawane zgodnie z regulaminem, a wyroki odznaczały się jasnością i przejrzystością.

Do należytego rozstrzygania spraw przyczyniło się i to, że na sędziów honorowych bywają wybierani w większości wypadków ci sami,

koledzy, co umożliwia im zdobycie pewnego doświadczenia. Sądy Honorowe przy Oddziałach Powiatowych rozstrzygnęły ogółem 14 spraw, spośród których w trzech wypadkach strony odwołały się do Okręgowego Sądu Honorowego.

Okręgowy Sąd Honorowy odbył szereg posiedzeń niejawnych, i dwie rozprawy jawne oraz rozstrzygnął ogółem pięć spraw, z tego trzy odwołania, zaś dwie jako pierwsza instancja. — Należy zaznaczyć, że w dwóch wypadkach w których oskarżeni odwołali się do Sądu Honorowego Związku w Warszawie, wyroki naszego Okręgowego Sądu Honorowego zostały zatwierdzone.

Działalność Komisji Porad Prawnych.

Komisja Porad Prawnych rozwinęła w okresie sprawozdawczym szeroką działalność, co było spowodowane tem, że **ogół członków zaczął coraz więcej doceniać doniosłość porad udzielanych przez prawników.**

Do zwiększenia się pracy działu prawniczego przyczyniło się to, że rok 1934 obfitował w wielką ilość ustaw i rozporządzeń, które wiele dziedzin obchodzących nauczyciela regulowały w sposób odmienny niż dotychczas.

Żywa i szeroka praca społeczna nauczycieli związkowców oraz obostrzenie przepisów i pogorszenie się warunków pracy spowodowało to, że członkowie bardzo często zwracali się do Okręgu w najróżnorodniejszych sprawach, zarówno szkolnych, jak również i innych dotyczących różnych dziedzin życia społecznego.

Należy zaznaczyć, że w ostatnich czasach członkowie zwracali się w odpowiedniej chwili bez niepotrzebnej zwłoki, choć jeszcze nie wszyscy Koledzy przestrzegali tej zasady, **że o poradę prawną należy się zwracać możliwie wcześnie, gdyż od właściwego postawienia sprawy, na samym początku zależy niejednokrotnie jej wynik,** o zwracanie się do nas o poradę lub pomoc wtedy gdy sprawa już znajduje się w II-iej instancji lub została ostatecznie rozstrzygnięta nie jest celowe.

Pomocy i obrony prawnej udzielano: a) we wszystkich sprawach administracyjnych t. j. wynikających ze stosunków służbowych a toczących się przed władzami szkolnemi, b) w sprawach dyscyplinarnych bez względu na ich tło, c) w sprawach karnych jeżeli wynikały na tle organizacyjnem wreszcie d) w sprawach cywilnych, jeżeli miały zasadnicze znaczenie dla zawodu nauczycielskiego.

Ankiety prawnicze. Referat prawny przeprowadził 2 ankiety prawnicze na temat „Jakie przepisy sprawiają nam trudności"? — jedną ściślejszą wśród referentów prawnych przy Oddziałach Powiatowych, drugą szerszą za pośrednictwem „Spraw Nauczycielskich" (numer grudniowy).

Ankiety prawnicze dostarczyły nam materjału i tematów do kursu prawniczego.

Kurs prawniczy. W okresie feryj Bożego Narodzenia odbył się kilkudniowy kurs prawniczy dla referentów prawnych przy Oddziałach Powiatowych, na których opracowano i przedyskutowano następujące tematy:

1) Nowa Konstytucja R. P. i wytyczne współczesnego ustawodawstwa.
2) Zasady i sposoby interwencji.
3) Postępowanie administracyjne.
4) Prawo o stowarzyszeniach.
5) Egzamin praktyczny.
6) Ustawa uposażeniowa.
7) Pragmatyka nauczycielska.
8) Postępowanie dyscyplinarne.
9) Ustawa samorządowa.
10) Ustawa emerytalna.
11) Kodeks karny (wyjątki).
12) Prawo cywilne (niektóre momenty o wytaczaniu pozwów o wekslach, wyjątki z tomu X zb. pr. i t. d.).

Należy podkreślić, że uczestnicy kursu wykazali duże zainteresowanie i zagadnieniami prawniczemi, tak że pozom dyskusyjny na kursie był bardzo wysoki. Członkowie kursu wzięli udział w zabawie i byli na przedstawieniu w teatrze Wydatki związane z kursem przekroczyły sumę 1000 zł.

Referaty prawne przy Oddziałach Powiatowych. W okresie sprawozdawczym zorganizował Okręg referaty prawne przy wszystkich Oddziałach Powiatowych. Referenci prawni wykazują wielkie zainteresowanie zagadnieniami należącemi do ich działu i przygotowują sprawy na miejscu. Jakkolwiek praca ta jest dopiero niedawno zorganizowana, to jednak odpowiada potrzebie członków i możemy się poszczycić dużemi rezultatami.

Bibljoteki prawnicze. W okresie sprawozdawczym zakupił Okręg dla siebie wielką ilość najnowszych dzieł prawniczych, tak że obecnie w bibljotece posiadamy wszystkie potrzebne nam dzieła. Ponadto Okręg zakupił i rozesłał do wszystkich Oddziałów Powiatowych bibljoteki prawnicze w cenie 10 zł. każda zawierające najniezbędniejsze ustawy i rozporządzenia dotyczące stosunków służbowych i pracy społecznej nauczyciela. Bibljoteczki te ułatwią referentom prawnym zorjentowanie się w przepisach i staną się zaczątkiem księgozbiorów prawniczych, które są niezbędne w każdej komórce organizacyjnej.

Porady ustne. Referent prawny udzielił 1836 porad ustnych, a więc o 313 więcej, niż w roku ubiegłym. Dotyczyły one emerytur, zwolnień, niedostatecznych ocen pracy, odwołań, spraw samorządowych, sądowych i t. d.

Porady pisemne. Różniły się one tem od ustnych, że zawierały uzasadnienie z powołaniem się na podstawę prawną. W większości wypadków pisaliśmy wprost Kolegom (ankom) wzór odnośnego pisma lub odwołania.

Porad pisemnych udzielono 1088, a więc o 201 więcej, niż w roku ubiegłym.

Interwencje w sprawie niedostatecznych ocen. Z uwagi na to, że bardzo wielka liczba członków zwracała się do nas z żalami na nieuwzględnianie warunków pracy przy wydawaniu niedostatecznych ocen, zwracaliśmy się kilkakrotnie do Zarządu Głównego z prośbą o interwencję w Ministerstwie w tej sprawie.

Obrona przed Komisjami Dyscyplinarnemi. Ilość spraw dyscyplinarnych znacznie wzrosła. We wszystkich wypadkach bronili koledzy, wykazując znajomość przepisów i sumienne przygotowanie.

Obronę przeprowadzono w 23 sprawach, a więc o 9 więcej, niż w roku ubiegłym, przyczem wynik w 20 wypadkach był dodatni t. zn. udało się uzyskać wyroki uniewinniające, lub znaczne złagodzenie kary. W 3-ch wypadkach wynik obrony był ujemny, jednak wyroki zostały zaskarżone do Ministerjalnej Komisji Dysc. i sprawy nie zostały jeszcze ostatecznie rozstrzygnięte.

Obrona przed sądami karnemi i cywilnemi oraz innemi władzami (nieszkolnemi). Spraw takich z udziałem adwokata przeprowadzono 12, a więc o 4 więcej niż w roku ubiegłym. Wszystkie sprawy miały wynik dodatni.

Radcą prawnym naszego Okręgu jest Dr. praw Józef Piwowar, w sądach występowała adwokat Eugenja Szabelska zam. w Wilnie, przy ul. Mickiewicza 43 m. 2.

Działalność Komisji Prasowej.

W okresie sprawozdawczym działalność Komisji Prasowej ujawniła się dość żywo. W prasie miejscowej i innej ukazało się szereg artykułów, omawiających żywotniejsze zagadnienia z życia szkolnego, jak również ilustrujących żywotność Związku Nauczycielstwa Polskiego.

W ostatnich miesiącach szczególnie nabrały rozgłosu w całej Polsce nowele z życia nauczycielskiego, nadesłane naskutek zorganizowanego konkursu przez „Słowo". Inicjatywę „Słowa" poparł Zarząd Okręgu, delegując dwóch przedstawicieli do Sądu Konkursowego.

W dniu 9. II. b. r. zorganizowano Oddział Wileński Polskiej ajencji oświatowej przy Z. N. P. Oddział P. A. O., posiadając własnych korespondentów, rozmieszczanych po całym terenie Okręgu wileńskiego, będzie miał wdzięczną pracę w dziedzinie prasowej. Wpłynie to niewątpliwie wydatnie na wzmożenie akcji prasowej Związku.

Jeśli chodzi o „Sprawy Nauczycielskie", to i w tej dziedzinie obserwujemy zmiany na lepsze. Uderza nas przedewszystkiem przesunięcie treści i ilości artykułów w poszczególnych działach w stosunku do ubiegłego roku sprawozdawczego.

W ub. r. sprawozdawczym mieliśmy na pierwszem miejscu dział art. pedag.--dydaktycznych (41), dział pracy organizacyjnej zajmował drugie miejsce pod względem ilości artykułów (21), dział pracy społeczno-oświatowej — trzecie miejsce (12), i wreszcie dział „różnych" (21). Natomiast w bieżącym roku sprawozdawczym na pierwsze miejsce wysunął się dział pracy społeczno-oświatowej (23), — drugie miejsce zajął dział pracy organizacyjnej (21), — trzecie miejsce zajmuje dział pedagogiczno-dydaktyczny (18), — dział „różnych" (19).

Stwierdzamy wyraźny spakek ilości artykułów treści pedagogicznej na korzyść artykułów treści społeczno-oświatowej. Zjawisko to łatwo wytłumaczyć możemy przeminięciem okresu „gorączki pedagogicznej", związanej z pierwszemi poczynaniami realizacji nowych programów z jednej, a wzrostem bolączek społecznych i uciężliwemi, niejednokrotnie potwornemi warunkami pracy nauczyciela na wsi, z drugiej strony. W ten sposób życie samo skierowuje „Sprawy Naucz." na właściwe tory, zgodne z założeniami Zarządu Okręgu, według których organ „Spraw" winien służyć sprawom organizacyjnym, społeczno-oświatowym, a później dopiero sprawom pedagogicznym.

Na podkreślenie zasługuje również szerokie uwzględnienie wysuniętego postulatu czynnika regjonalnego w artykułach treści pedago-

gicznej. Prace takie jak: „drugoroczność“ dojrzałość szkolna dzieci wileńskich, badania nad sferą moralną dzieci wileńskich, czy wreszcie badania wyników nauczania w szkole, lub zagadnienie wychowania państwowo-obywatelskiego na terenach litewskich, organizacja pracy szkolnej w szkołach litewskich i t. p., świadczą wymownie o uwzględnianiu idei regjonalizmu w „Sprawach“.

Działalność Sekcji Szkolnictwu Średniego.

W okresie sprawozdawczym działalność poszczególnych Sekcyj była następująca :

Wilno.

Sekcja liczy 36 członków. Zarząd: prezeska kol. Wokulska - Piotrowiczowa J., sekretarz kol. Ogicki D., skarbnik kol. Wałejko W., członkowie zarządu: kol. kol. Stępiński L. i Bieliński K.

Działalność Sekcji wileńskiej obejmowała:

I. Pracę pedagogiczną i kulturalno-oświatową przez zorganizowanie: a) „kwadransa pedagogicznego“ w radjo, w którem poszczególni członkowie Sekcji wygłosili (lub zgłosili) 16 odczytów w 3 cyklach: 1. „Szkoła i dom“, 2. „Wychowanie społeczne“, 3. „Wychowanie moralne“, b) wieczory powszechne, organizowane wspólnie z Sekcją kulturalno - oświatową B. B. Członk. Sekcji wygłosili 7 odczytów popularnych oraz żywą gazetkę.

II. Praca naukowa realizowana była przez a) zebrania organizowane celem omówienia nowych programów oraz wyników nauczania w kl. 1. Na zebraniach dyskusyjnych z referatami omówiono programy jęz. polskiego, francuskiego, historji, matematyki, geografji, przyrodoznawstwa, wychowania fizycznego, zajęć praktycznych i rysunków. b) kursy maturalne. prowadzone wzorem lat ubiegłych przez Sekcję.

III. Praca organizacyjna. Zarząd odbył 8 posiedzeń, zebrań ogólnych było 7. Sprawom organizacyjnym poświęcono 2 zebrania ogólne, na których omówiono stosunek do Oddziału Grodzkiego oraz sprawy statutowe.

Praca nad konsolidacją nauczycielstwa szła w kierunku nawiązania bliższego kontaktu z nauczycielstwem szkół powszechnych. W tym celu urządzono herbatkę towarzyską z referatem rektora U.S.B. prof. dr. W. Staniewicza.

Suwałki.

Szłonków 23. Zarząd: prezes kol. Jadochowski T., sekretarka kol. Omiljanowicz B., członkowie Zarządu: kol. kol. Szczęsna F., Glaskówna M., Deptuła A., Krzewski W i Żegałłowicz R. Zarząd Sekcji odbył 7 zebrań, ogólnych zebrań Sekcji odbyło się 6. Sekcja suwalska współpracuje z organizacjami społecznemi jak: Strzelec, Z. P. O. K., Biały Krzyż i inne. Nadto delegat Sekcji bierze udział w Komitecie redakcyjnym „Tygodnia Suwalskiego". Sekcja prowadzi Uniwersytet powszechny i kursy dokształcające w zakresie 6 klas gimnazjum. Koło prelegentów, zorganizowane przy Sekcji prowadzi pracę kulturalno-oświatową przez wygłaszanie odczytów. W okresie sprawozdawczym wygłoszono 20 odczytów.

Grodno.

Członków 12. Zarząd: prezes kol. Pęczalski M., sekretarz kol Delański. Zarząd Sekcji odbył 2 zebrania, ogólnych zebrań Sekcji było 4. Praca Sekcji szła w kierunku nawiązania ścisłej współpracy z nauczycielstwem szkół powszechnych.

Baranowicze.

Sekcja niegdyś b. liczna, liczy obecnie 12 członków. Prezes kol. Brzeski. Sekcja bierze żywy udział w pracy społecznej na terenie Baranowicz oraz prowadzi Kursy maturalne.

Oszmiana.

Członków 7. Zarząd: prezes kol. Fornagiel J., sekretarz kol. Sienicki W. Zarząd Sekcji odbył 10 zebrań, niektóre wspólnie z Zarządem Ogniska, ponadto 3 ogólne posiedzenia Sekcji, na których wygłoszono 3 referaty i 2 koreferaty na tematy, związane z życiem szkoły i pracą szkolną. Sekcja pracuje w Uniwersytecie ludowym, zorganizowanym przez Ognisko oszmiańskie. Nadto członkowie Sekcji współpracują w organizacjach społecznych jak: B. B. W. R., Liga Morska i innych.

Mołodeczno.

Z powodu małej liczby członków Sekcja nie jest wydzielona z oddziału powiatowego Szk. Pow. Członkowie Sekcji wchodzą do Zarządu Powiatowego. Zebrań Zarządu Pow. był kilka (sprawozdanie Zarządu Szkoln. Powszech.). Osobnych zebrań Sekcji szk. średn. było 4. Mimo małej liczebności (3) Sekcja bierze udział w pracy kulturalno oświatowej przez wygłaszanie odczytów (5) i udział w pracy społecznej.

Nieśwież.

Członków 3. Prezes kol. Twierdochlebow. W okresie sprawozdawczym odbyło się 1 zebranie, na którem został wygłoszony odczyt Sekcja bierze udział w pracy społecznej na terenie Nieświeża.

Naogół stan posiadania Sekcji Okręgowej Szkoln. Średn. nie uległ zmianie (kilka Sekcyj nie nadesłało sprawodań.

Zarząd Sekcji Okręgowej Szkoln. Śr. odbył 4 zebrania.

Dnia 7 października 1934 r. odbył się Zjazd prezydjów Sekcyj Oddziałowych, na którym poszczególni delegaci złożyli sprawozdania z działalności Sekcyj w terenach oraz omówiono i przedyskutowano plan pracy na rok bieżący.

Dn. 3. III 1935 r. odbył się III Walny Zjazd Sekcji Okr. Szkoln. Śr. z porządkiem następującym:

1. Zagajenie prezesa Sekcji Okr.
2. Referat kol. Dyr. S. Drzewieckiego p. t.: „Aktualne zagadnienia zawodowe i organizacyjne".
3. Dyskusja.
4. Wybory nowego Zarządu.

Zjazd wyłonił na rok 1935 — 36 Zarząd w składzie następującym: prezes kol. dyr. Antoszczuk Stanisław, zastępca kol. Wokulska-Piotrowiczowa Jadwiga, sekretarz kol. Adalhp Krystyna zast. sekretarza Rynkiewczizówna. Przewodniczący Sekcyj oddziałowych wchodzą do Zarządu Okręgu — Baranowicze kol. Brzeski Henryk, Suwałki — kol. Jadachowski T., Grodno — kol. Pęczalski M., Mołodeczno — kol. dyr. Luro Wł., Oszmiana — kol. Fornagiel J., Wilejka pow. — Winiarski, Nieśwież — Twierdochlebow.

Działalność Komisji Społeczno-Oswiatowej.

W roku sprawozdawczym znaleźliśmy się pod znakiem przebudowy zadań i programu Z. N. P. Rzecz jasna, iż te właśnie okoliczności zmusiły Okręgową Społeczno-Oświatową Komisję również szukać nowych dróg pracy, by w ten sposób dostosować się do nowych wymagań i założeń ideologicznych, jakie wytknął sobie Zarząd Główny Z. N. P.

Wślad za Zarządem Głównym uważaliśmy, iż najistotniejszym zadaniem Komisji Społeczno - Oćwiatowej w dobie reorganizacji jest w pierwszym rzędzie zewidencjonowanie nauczycielstwa pracującego

Uspołecznienie i przygotowanie do pracy.

Powiat lub Powiatowa Komisja Społ.-Oświat. (miejscowość)	Ilość Ognisk	Ogólna ilość Członków w powiecie	Udział członków w pracy społeczno-oświatowej		Przygotowanie do pracy				
			Mężczyzn	Kobiet	Liczba prenumeratorów „Przewod. pracy społecz."	Liczba członk. prowadz. studja regjon.-krajozn.	Liczba człon. z ukończon. kursami społeczno-ośw.	Liczba człon. z ukończon. kursami społeczno-gosp.	Absolwenci kursów w Brodach
Augustów	5	140	65	48	36	3	28	15	—
Brasław	15	221	66	83	22	5	23	6	1
Baranowicze	13	218	39	48	12	1	33	18	1
Głębokie	13	230	70	55	31	10	32	10	5
Grodno	11	199	11	15	6	1	4	2	—
Lida	16	280	39	57	6	4	20	7	1
Mołodeczno	8	107	61	21	6	—	—	3	—
Nieśwież	9	193	82	62	4	3	11	3	1
Nowogródek	12	234	80	65	10	11	21	10	—
Oszmiana	10	171	74	41	8	8	5	7	1
Postawy	10	160	49	57	4	29	31	19	—
Słonim	8	152	30	20	3	3	10	5	—
Szczuczyn	10	142	10	3	—	—	—	—	—
Święciany	14	198	46	27	3	—	3	2	—
Suwałki	8	163	44	40	5	2	6	—	1
Stołpce	9	155	56	30	8	—	15	7	1
Wilejka pow.	12	176	26	33	2	—	5	1	—
Wilno miasto	1	180	59	50	—	2	7	—	—
Wileńsko-Trocki . . .	19	227	58	48	9	2	19	4	—
Wołożyn	10	160	28	29	15	2	22	8	—
Wołkowysk	15	228	24	25	5	—	2	3	—
Razem . .	228	3934	1017	857	195	86	297	130	12

w terenie na najrozmaitszych odcinkach pracy społeczno - gospodarczej, przysposobienia obywatelskiego i pracy kulturalno-oświatowej Jak wykazują niżej zamieszczone tablice, społeczno - oświatowa działalność związkowego nauczycielstwa została prawie całkowicie zewidencjonowana. Materjały te ułatwią w przyszłości Komisji Społeczno-

Praca społeczno-gospodarcza.

Powiat	Liczba członków pracuj. w samorz. terytorjalnym	Liczba członków pracuj. w Strażach pożarnych	Liczba członków pracuj. w organiz. rolniczych	Liczba członków pracujących w spółdzielniach				Spółdziel. nie Z.N.P.		Ilość prowadz. spółdzielni uczniowskich	Licz. czł. prac. w Związ. Zaw. Robotn. Rzem.
				Rolniczych Handlow.	Spożywcz.	Kredytow.	Księgarsk.	Księgarsk.	Kredytow.		
Augustów . . .	16	8	7	5	17	5	—	—	5	50	5
Brasław	23	16	30	—	14	4	—	—	—	73	—
Baranowicze . .	24	20	15	—	13	3	—	—	1	31	3
Głębokie	20	21	14	—	7	4	1	—	6	40	—
Grodno	3	8	14	—	2	1	—	3	—	11	—
Lida	14	15	22	—	7	3	5	2	1	61	—
Mołodeczno . .	20	3	13	—	1	3	—	—	2	23	—
Nieśwież	20	38	27	1	2	4	—	—	—	30	—
Nowogródek . .	32	28	25	—	9	12	9	8	7	39	2
Oszmiana	22	10	14	—	6	1	—	17	18	44	—
Postawy	15	10	17	1	3	7	—	—	5	66	—
Słonim	7	4	9	1	6	3	—	2	4	21	—
Szczuczyn . . .	2	4	1	—	3	—	—	—	—	6	—
. więciany . . .	17	15	13	—	3	5	—	—	—	17	1
Suwałki	9	7	4	—	—	4	3	2	2	41	—
Stołpce	12	25	31	1	7	6	—	—	—	28	—
Wilejka pow. .	10	9	8	—	2	1	—	—	3	15	—
Wilno-miasto .	2	2	—	3	—	—	—	—	—	30	1
Wil.-Trocki . . .	14	8	14	1	9	1	—	—	4	22	—
Wołożyn	14	16	15	1	2	6	—	—	1	31	—
Wołkowysk . .	5	5	9	—	1	—	1	—	—	8	—
Razem	301	272	302	14	114	73	19	34	59	687	12

Praca kulturalno-oświatowa.

Powiat	Praca świetlicowa		Domy ludowe		Kursy wieczorowe dla dorosłych			Bibljoteki i czytelnie		Akcja odczytowa		Umuzykalnienie			Ruch wyciecz. krajozn. członków	
	Ilość czł. prac.	Ilość świetlic	Ilość czł. prac.	Ilość domów	Ilość czł. prac.	Ilość kursów	Ilość słuchaczy	Ilość czł. prac.	Ilość bibjotek	Ilość czł. w akc. odc.	Ilość odczytów	Ilość prow. chórów	Ilość prow. orkiestr	Ilość zorganizow. przedstaw. teatr.	Ilość zorg. wyciecz.	Ilość uczestników
Augustów . . .	61	38	2	2	19	15	200	38	18	15	38	5	—	63	3	45
Brasław	94	65	—	—	25	17	331	13	13	38	166	22	3	214	2	40
Baranowicze .	59	52	—	—	22	9	254	22	18	20	196	14	3	109	8	177
Głębokie. . . .	63	61	10	1	22	17	319	17	17	33	146	9	—	97	2	54
Grodno	17	14	—	—	19	16	577	12	5	14	162	2	—	26	1	30
Lida	39	32	—	—	7	7	175	39	36	38	186	13	1	97	3	30
Mołodeczno .	36	36	1	1	14	6	128	7	8	26	122	10	1	28	1	30
Niemież	85	40	14	3	25	16	350	11	8	30	79	11	1	48	—	—
Nowogródek .	85	48	4	4	57	27	866	9	9	88	258	19	5	87	4	53
Oszmiana . . .	81	59	—	—	22	10	217	23	23	60	456	19	2	106	8	127
Postawy	64	48	1	1	11	8	309	37	35	63	611	33	13	229	41	613
Słonim	23	19	2	2	5	2	48	9	6	11	39	10	1	50	4	27
Szczuczyn. . .	—	—	—	—	3	2	26	—	—	1	100	1	1	11	—	—
Święciany . . .	32	25	2	2	11	8	115	22	22	19	56	6	4	91	3	130
Suwałki	32	14	2	1	35	16	311	15	10	15	85	6	—	70	—	—
Stołpce.	54	35	2	1	7	3	79	14	13	44	155	8	2	50	1	10
Wołkowysk . .	23	20	—	—	15	7	125	—	—	3	9	—	—	18	—	—
Wilno-pow . .	46	36	1	1	14	11	202	28	24	52	187	15	2	121	14	176
Wołożyn. . . .	48	35	—	—	15	9	192	22	8	60	300	13	1	107	1	15
Wilejka-pow. .	54	41	—	—	12	6	169	15	5	26	86	7	1	68	1	27
Wino-miasto .	10	4	—	—	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem	1006	712	41	19	367	213	4993	353	278	656	3437	223	41	1690	98	1584

Oświatowej powzięcie tych lub innych posunięć w kierunku skoordynowania i zracjonalizowania pracy.

Następnem było przygotowanie gruntu ideowego do pracy społeczno-oświatowej na ziemiach Północno-Wschodnich. Jednocześnie

Przysposobienie obywatelskie.

Powiat	Liczba czł. prowadz. przysp. obywatelsk.			Liczba czł. prac. w org. kobiecych	L. czł. prac. w organiz. młodzieży	
	Związek Strzelec.	Harcerstwo	L.O.P.P.		Wiejskiej	Miejskiej (robotn.)
Augustów	72	9	36	16	1	—
Brasław	64	5	89	17	17	—
Baranowicze	31	5	66	14	14	1
Głębokie	41	7	61	13	14	1
Grodno	24	4	24	6	5	—
Lida	18	2	26	5	29	—
Mołodeczno	25	4	17	12	7	1
Nieśwież	23	17	56	28	34	1
Nowogródek	32	10	82	24	32	2
Oszmiana	35	3	41	17	24	—
Postawy	42	4	51	16	20	—
Słonim	20	—	12	5	8	—
Szczuczyn	7	—	2	—	—	—
Święciany	11	6	17	6	22	2
Suwałki	28	10	19	10	3	—
Stołpce	17	8	42	4	23	—
Wilejka pow.	21	—	25	5	1	—
Wilno-powiat	40	9	41	9	9	—
Wołożyn	25	5	8	6	21	—
Wołkowysk	12	4	15	1	5	—
Wilno-miasto	25	12	—	50	—	7
Razem	613	124	730	264	289	15

zwrócona była też uwaga na potrzebę dokładnego poznania środowiska wiejskiego. W tym celu w „Sprawach Nauczycielskich" został zamieszczony szereg artykułów natury zasadniczej i ideologicznej. Do

najważniejszych prac zaliczamy: „Ideje przewodnie pracy społeczno oświatowej“ i „Rola społeczna nauczyciela na ziemiach Północno-Wschodnich“.

W wymienionych pracach dążyliśmy do wykazania, iż twórcą i szerzycielem tak kultury duchowej, jak i materjalnej na naszym terenie jest nauczycielstwo związkowe, które z należytem zrozumieniem, a jeszcze z większym zapałem i entuzjazmem kontynuuje prace społeczno-oświatowe na naszych ziemiach od 15 lat.

Jednocześnie dążyliśmy do wykazania, iż prace te prowadzimy dobrowolnie — z pobudek czysto obywatelskich i państwowych, wypowiadając walkę najrozmaitszym dyskonterom pracy nauczycielskiej.

Kończąc tych kilka uwag zaznaczamy, iż nauczycielstwo związkowe, świadome swoich celów i zadań, nie załamało się, nie opuściło już raz zajętych pozycyj na froncie społeczno-oświatowym, aczkolwiek pracuje w nader ciężkich warunkach tak materjalnych, jak i moralnych.

Sprawozdanie z działalności kancelaryjnej i kasowej

Kancelarja

Zmiany w sposobie rejestracji pism załatwianych przez kancelarję, wprowadzone od pierwszego stycznia 1933 roku (vide Nr. sprawozdawczy „Spraw Nauczycielskich“ za rok 1933), polegający na wciąganiu do dziennika podawczego pism tylko w sprawach: przyjęcia, względnie wykreślenia członków z Organizacji, Sądów Honorowych i dyscyplinarnych oraz wymagających interwencji u Władz, okazały się niedogodnemi. Zaczęto więc z dniem 1 stycznia 1934 roku ponownie wciągać do dziennika sprawy, dotyczące ewidencji wogóle, Kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowej. Ilość pism zarejestrowanych w dzienniku ogólnym w związku z powyższem zwiększyła się w porównaniu z rokiem ubiegłym o 1252 numery i osiągnęła liczbę 3113.

Rejestracji podług starego systemu podlegały tylko pisma, dotyczące kursów letnich, W. K. N., wydawania orderów na kupno towarów i inne mniejszej wagi. Pozatem wydatnie obniżały liczbę dziennika podawczego wszelkie sprawy zapisywane do arkuszów zbiorczych, rejestrowanych pod jednym wspólnym numerem.

Jak w latach poprzednich musimy podkreślić, że dotychczas są jeszcze komórki organizacyjne, które pomimo niejednokrotnych wyjaśnień Zarządu Okręgu, nie załatwiają należycie korespondencji. Bywały wypadki, że Zarząd Okręgu zmuszony był ponaglać załatwienie sprawy nawet sześciokrotnie.

Zjawisko nienormalne i wielce niepożądane, bo poza narażeniem Okręgu na zbędne wydatki portoryjne, może spowodować niewłaściwe z powodu zwłoki załatwienie sprawy.

Najbardziej typowe i wadliwe załatwienie spraw daje się zauważyć w dziale ewidencyjnym. Szereg wyjaśnień Zarządu Okręgu (w Nr. Nr. 4, i 9 „Spraw Nauczycielskich" z roku 1933) oraz pisma o charakterze okólników nie odniosły skutku.

Moc czasu i mitręgi kosztowało Okręg niewłaściwe załatwianie przez Oddziały wzgl. Ogniska sprawy przyjęcia lub wykreślenia poszczególnych członków z Organizacji.

Nie komunikowano wczas o zmianach w składzie osobowym Ogniska. Nadsyłano deklarację nowych członków do zatwierdzenia ich przyjęcia, nie dołączając uchwały Zarządu Ogniska o przyjęciu, znaczków pocztowych za legitymację, informacyj czy nowy członek zgłasza się do Organizacji poraz pierwszy, czy należał dawniej i wystąpił ze Związku.

Rzadko kiedy nadchodziły sprawy ewidencyjne bez tego lub innego uchybienia, które pociągało za sobą wstrzymanie zatwierdzającej decyzji Okręgu.

Pośrednictwo w zakupach towarów.

W roku sprawozdawczym członkowie korzystali kredytu w firmach wileńskich na ordery Okręgu na sumę 72991 zł. 85 gr.

Cyfra ta w porównaniu z rokiem ubiegłym (73.760 zł. 19 gr.) nie uległa dużej zmianie co pozwala twierdzić, że pewnej ilości członków tego rodzaju kredytu jest potrzebny i że obroty w tym dziale stanęły już na pewnym stałym poziomie w porównaniu ze skokami, które charakteryzuje rok 1931 i 1932.

Cyfry zestawione niżej charakteryzują wywiązywanie się członków korzystających z pośrednictwa w stosunku do Okręgu i Okręgu w stosunku do firm:

	1933 r.	1934 r.
Okręg wpłacił firmom z tytułu należności za pobrane towary	73.389 zł. 36 gr.	57.020 zł. 54 gr.
Członkowie wpłacili Okręgowi z tytułu należności za pobrane towary	71.020 zł. 28 gr.	54.548 zł. 25 gr.
Zadłużenie Okręgu w stosunku do firm na 31 grudnia	19.839 zł. 10 gr.	18.443 zł. 60 gr.
Zadłużenie członków w stosunku od Okręgu	32.856 zł. 98 gr.	31.396 zł. 44 gr.

Z zestawienia powyższego wynika, że sytuacja w tym dziale gospodarki w porównaniu z rokiem ubiegłym poza nieznacznem zmniejszeniem zadłużenia tak członków jak i Okręgu — nie uległa zasadniczej zmianie.

Wpływy z rabatów nie osiągnęły sumy preliminowanej i wyniosły 2619 zł. 48 gr.

Fundusz zapomogowy.

Stosownie do uchwały, powziętej w dniu 6 maja 1932 r. przez X Zgromadzenie Okręgowe Związku Nauczycielstwa Polskiego w Wilnie, w celu niesienia pomocy Kolegom, znajdującym się w wyjątkowych sytuacjach finansowych nie z własnej winy, oraz leczącym się w sanatorjach i zakładach leczniczych, został uruchomiony z dniem 1 stycznia 1933 roku Fundusz Zapomogowy Okręgu Wileńskiego Z. N. P.

Fundusz ten jest zasilany jednozłotowemi składkami, wpłacanemi przez wszystkich członków Związku w Okręgu w dniu 1. XII. każdego roku.

Konieczność istnienia Funduszu Zapomogowego dobitnie uzasadnia ilość podań członków zwracających się o zapomogi.

W okresie sprawozdawczym wpłynęły do Kancelarji Okręgu 84 podania.

Wielka ilość podań i szczupłość posiadanych funduszów wymagała od Wydziału Wykonawczego zastosowania przy przyznawaniu zapomóg oględności i skrupulatnego zbadania warunków materjalnych petenta. Przedewszystkiem więc badano, czy ubiegający się o zapomogę odpowiada warunkom regulaminowym oraz czy rzeczywiście znajduje się w ciężkiem położeniu materjalnem.

Z ogólnej liczby podań załatwiono odmownie prośbę 20 członkom, pozostali w liczbie 64 otrzymali zapomogi podług poniższego zestawienia:

Przychód:	zł. 3775	gr. 50
Rozchód:		
3 zapomogi po zł. 100.—	zł. 300	gr. —
9 „ „ „ 75.—	675 „	—
2 „ „ „ 60.—	120 „	—
39 „ „ „ 50.—	1950 „	—
1 „ „ „ 45.—	45 „	—
1 „ „ „ 35.—	35 „	—
1 „ „ „ 30.—	30 „	—
1 „ „ „ 20.—	20 „	—
1 „ „ „ 15.—	15 „	—
1 „ „ „ 10.—	10 „	—
1 „ „ „ 6.—	6 „	—
1 „ „ „ 5.50	5 „	50
1 „ „ „ 3.—	3 „	—
1 „ „ „ 2.—	2 „	—
Razem 63 zapomogi	zł. 3216	gr. 50
1 pożyczka bezzwrotna . .	300 „	—
koszta partoryjne . . .	10 „	—
Pozostałość na rok 1935 . .	248 „	—
	zł. 3775	gr. 50

RACHUNEK

czystych zysków za rok 1934 Okręgu Wileńskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Nazwy rachunków	Winien Zł.	Winien gr.	Nazwy rachunków	Ma Zł.	Ma gr
Czysty zysk	3.364	04	Zysk z wydawnictwa „Sprawy Nauczycielskie“	1.650	41
			Zysk z Walnego Zjazdu . .	319	75
			%% od pożyczek	1 344	31
			Różne zyski	49	57
	3.364	04		3.364	04

Sekretarz	Skarbnik	Przewodniczący
Hodiw Grzegorz	*Radziwanowski Leon*	*Dobosz Stanisław*

B I L A N S

za rok 1934 Okręgu Wileńskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego

Nazwa rachunków	Aktywa Zł.	gr.	Nazwa rachunków	Pasywa Zł.	gr.
Kasa	79	51	Zarząd Główny	133	41
P. K. O.	272	01	Wierzyciele	18.443	60
Dłużnicy	31.396	44	Różnych	7036	69
Pożyczki	13.502	34	Udziały	3175	00
Prenumerata „Spraw"	5171	70	Kursy	510	40
Inwentarz	363	00	Fundusz zapasowy i wydawn.	9535	58
Papiery %%	1920	00	Fundusz zapomo owy	248	75
			Kapitał żelazny fund. zapom.	9025	28
			Druki Zarządu Głównego	1232	25
			Czysty zysk	3364	04
	52.705	00		52.705	00

Sekretarz
Hodziw Grzegorz

Skarbnik
Radziwanowski Leon

Przewodniczący
Dobosz Stanisław

ZESTAWIENIE OBROTOWE ZA ROK 1934
Wileńskiego Okręgu Związku Nauczycielstwa Polskiego

L. p.	NAZWY RACHUNKÓW	Winien Zł.	gr.	Ma Zł.	gr.
1	Kasa	111.896	42	111.816	91
2	Zarząd Główny	18581	07	18.714	48
3	P. K. O.	70.415	77	70.143	76
4	Wierzycieli	54.548	25	72 991	85
5	Dłużników	88.416	98	57.020	54
6	Rabatów i wydatków administrac.	2.619	48	2.619	48
7	Miesięcznika	20 304	65	20.304	65
8	Pożyczek	24.074	34	10.572	00
9	Prenumeratorów miesięcznika	21.788	40	16 616	70
10	Różnych	1.723	89	8 760	58
11	Udziałów	155	80	3.330	80
12	Kursów	450	00	960	40
13	Walnego Zjazdu	1.618	50	1.618	50
14	Zysków strat.	4.342	00	7.706	04
15	Funduszu zapasow. i wydawnicz.	960	00	10.495	58
16	Funduszu zapomogowego	3.666	75	3.915	50
17	% % od pożyczek	1.399	91	1.399	91
18	Kapitału żel. fund. zapomog.	—	—	9.025	28
19	Inwentarz	363	00	—	—
20	Druków Zarządu Głównego	237	70	1.469	95
21	Papiery % %	1.920	00	—	—
	Ogółem	429.482	91	429.482	91

SPRAWO

z wykonania budżetu Okręgowego Wileńskiego

ROZCHÓD.

Dział	Wyszczególnienie	Preliminowano Zł.	Preliminowano gr.	Wydatkowano Zł.	Wydatkowano gr.	Wydano więcej niż preliminowano Zł.	Wydano więcej niż preliminowano gr.
I Uposażenie	Pobory kierownika biura .	2.400	—	2.400	—	—	—
	„ kancelistki . . .	2.400	—	2 400	—	—	—
	„ buchaltera . . .	1.680	—	1.680	—	—	—
	„ maszynistki . . .	1.800	—	1.800	—	—	—
	„ kancelisty, urzędnika administr. „Spraw Nauczycielskich" . .	1.200	—	785	—	—	—
	Pobory redaktora „Spraw"	600	—	600	—	—	—
	„ woźnego	960	—	960	—	—	—
II Lokal	Czynsz za lokal z wodą .	3.000	—	1.680	—	—	—
	Podatek lokalowy . . .	300	—	200	03	—	—
	Urządzenie lokalu . . .	500	—	—	—	—	—
	Utrzymanie czystości . .	240	—	118	15	—	—
	Opał i światło	1.500	—	845	40	—	—
III	Kasa Chorych i ubezpiecz.	1.150	—	1.537	89	387	89
IV Kancelarja	Znaczki pocztowe . . .	2.000	—	1.561	40	—	—
	Wydatki kancelaryjne . .	1.200	—	1.273	02	73	02
	Prowizja i manip. P. K. O.	500	—	272	15	—	—
	Prenumerata pism codziennych i urzędowych . .	300	—	305	43	5	43
	Telefon i telegramy . . .	700	—	773	99	73	99
V	Wyjazdy i posiedzenia Pełnego Zarządu Okręgu Wileńskiego	4.000	—	3.878	30	—	—
	Drobne wydatki czł. Zarz.	720	—	720	—	—	—
VI	Walny Zjazd	1.500	—	1.298	75	—	—
VII Pismo	Druk i papier miesięcznika	6.500	—	6.670	60	170	60
	Honorarja autorskie . . .	1.200	—	891	—	—	—
	Wysyłka „Spraw Naucz."	1.000	—	932	96	—	—
VIII	Inwentarz	1.050	—	—	—	—	—
IX	Sekcje	1.500	—	752	90	—	—
X	Procenty od funduszu zapomogowego	400	—	391	75	—	—
XI	Nieprzewidziane wydatki .	200	—	202	80	2	80
XII	Urządzenie 2 pokoi noclegowych	2.334	61	2.334	61	—	—
		42.834	61	37.266	13	713	73
	Czysty zysk	—	—	3.364	04	—	—
	Razem . . .	—	—	40.630	17	—	—

[1]) Zmniejszono wynagrodzenie. [2]) Nie wykonano uchwały o zmianie lokalu, więc wszystkie wydatki związane z lokalem są mniejsze. [3]) Jak pod [1]). [4]) Podwyższono składki. [5]) Obniżono taryfę pocztową. [6]) Wykonano druki na rok 1935. [7]) Wprowadzono iż manipulację opłaca nadający pieniądze. [8]) Zaszła konieczność przeprowadzenia większej ilości rozmów międzymiastowych. [9]) Numer sprawozdawczy więcej kosztował. [10]) Nie wszystkie artykuły honorowano. [11]) Sekcja Społeczna i Naucz. Szk. Średnich nie wykorzystały swych fun-

ZDANIE

Związku Nauczycielstwa Polskiego za rok 1934.

PRZYCHÓD.

Wydano mniej niż preliminowano Zł.	Wydano mniej niż preliminowano gr.	Dział	Poz.	Wyszczególnienie	Preliminowano Zł.	Preliminowano gr.	Zrealizowano Zł.	Zrealizowano gr.
—	—		1	Subsydjum Zarządu Głów-				
—	—	A.		nego	16.000	—	15.240	—[13]
—	—							
—	—		2	Składki na Zjazd	1.800	—	1.618	50[14]
415	—[1]		1	Rabaty na Zjazd	2.900	—	2.452	95[15]
—	—	B.						
—	—		2	Prenumerata pisma i ogło-				
1.320	—[2]			szenia	17.600	—	16.824	20[16]
99	97[3]							
500	—[3]							
121	85[3]	C.	1	%% od pożyczek	1.400	—	1.399	91
654	60[3]							
—	—[4]	D.	1	Czynsz za lokal od oddziału				
438	60[5]			Powiatowego i Grodz-				
—	—[6]			kiego	400	—	360	—[17]
227	85[7]							
—	—	E.	1	Z czystego zysku za 1933 r.	2.734	61	2.734	61
—	—[8]							
121	70							
—	—							
201	25							
—	—[9]							
309	—[10]							
67	04							
1.050	—							
747	10[11]							
8	25							
—	—							
—	—[12]							
6.282	21							
—	—							
—	—			Razem . . .	42.834	61	40.630	17

duszów. [12]) Wobec niewykonania uchwały co do zmiany lokalu nie urządzono pokoi noclegowych. Pozycję tą przenosi się na rok 1935, w którym to roku będzie dokonana zmiana lokalu. Suma ta znajduje się na rachunku różnych. [13]) Zarząd Główny przyznał tylko 15.240.00 zł. [14]) Nie wszystkie oddziały wpłaciły. [15]) Obrót znacznie się zmniejszył. [16]) Nie wszystkie Oddziały uregulowały należności. [17]) Lokalu nie zmieniono, wobec tego i czynszu nie podniesiono.

PROJEKT PRELIMINA
Okręgu Wileńskiego Związku Nau

P R Z Y C H Ó D.

Dział	poz.	Wyszczególnienie	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.
A.	1	Subsydjum Zarządu Głównego . .	14.000	00				
	2	Składki na Zgromadz. Okręg. . .	1.800	00	15.800	00		
B.	1	Rabaty z rat	2.515	96				
	2	%% od pożyczek	1.478	39	3.994	35		
C.	1	Czynsz za lokal od Oddziału Grodzkiego i Powiatowego			1.080	00		
D.	1	Z czystego zysku za rok 1934 . .	3.364	04				
	2	Z pozostałości z roku 1934 . . .	2.734	61	6.098	65		
E.	1	Dochody ze sprzedaży „Płomyka"			800	00		
		Razem .					27.773	00

RZA BUDŻETOWEGO
czycielstwa Polskiego na rok 1935.

ROZCHÓD.

Poz.	Wyszczególnienie	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.
I	**Uposażenie**						
1	Pobory generalnego sekretarza . . .	2.400	00				
2	" buchaltera i kierown. biura . .	2.400	00				
3	" kancelisty i administr. „Płomyka"	1.200	00				
4	" maszynistki	1.800	00				
5	" woźnego	1.200	00	9.000	00		
II	**Lokal**						
1	Czynsz za lokal z wodą.	3.000	00				
2	Podatek lokalowy	360	00				
3	Urządzenie lokalu	300	00				
4	Utrzymanie czystości	200	00				
5	Opał i światło	1 100	00	4.960	00		
III	**Ubezpieczenie**			1.223	00		
IV	**Kancelarja**						
1	Znaczki pocztowe	1.400	00				
2	Wydatki kancelaryjne.	1.000	00				
3	Prenumerata pism codziennych . . .	220	00				
4	Telefon i telegramy	700	00	3.320	00		
V	**Wyjazdy i lustracje**						
1	Wyjazdy i posiedzenia Pełnego Zarządu Okręgu Wileńsk. Z. N. P. . . .	3.500	00				
2	Drobne wydatki członków Zarządu . .	720	00	4.220	00		
VI	**Walny Zjazd**			1.400	00		
VII	**Inwentarz**			600	00		
VIII	**Sekcje**						
1	Sekcja Naucz. Szkół Średnich						
2	Sekcja Pedagogiczna						
3	Sekcja Społeczno-Oświatowa			900	00		
IX	**Urządzenie 2 pokoi noclegowych** . .			1.500	00		
X	**%% od funduszu zapomogowego** . .			450	00		
XI	**Nieprzewidziane wydatki**			200	00		
	Razem					27.773	00

Bilans zamknięcia na 1934 r. Kas Pożyczkowo-Oszczędnościowych „Samopomoc“ przy Oddziałach Powiatowych Związku Nacz. Polsk. w Okręgu Wileńskim Z.N.P.

(Sprawozdania nadesłały kasy w Wilejce, Mołodecznie, Postawach, Słonimie Głębokiem i Wilnie-Trokach).

STAN CZYNNY		STAN BIERNY	
Gotówka w kasie	2.338,17	Udziały	66.470,50
Pożyczki	99.019,32	Fundusz zasobowy	6.221,96
Ruchomości	2.448,42	Fundusz amortyzacyjny	
Inne Rachunki	228,28	Wkłady	39.780,02
Papiery %%	189,60	Rachunki bieżące	
Różni za inkaso	249,00	Sumy przechodnie	522,22
Straty	219,99	Odsetki za rok następny	340,78
Pożyczki w dochod.	11.296,76	Fundusz budowlany	486,30
Lokaty	1.169,82	Fundusz stypendjowy	203,13
		Różne	254,55
		Komitenci	217,00
		Zysk	2.662,90
Razem	117.159,36	Razem	117.159,36

Działalność Oddziałów Powiatowych.

AUGUSTÓW

Powiat augostowski liczy 164 nauczycieli. Do Związku Nauczycielstwa Polskiego należało 134 naucz. Do żadnej organizacji nie należy 30 naucz.

Pism nadesłanych do Oddziału Powiatowego było 146, z czego wszystkie zostały załatwione. Zarząd Oddziału Powiatowego interwenjował u władz szkolnych w sprawie drugiego egzaminu w 3 wypadkach, w sprawie budowy szkół u władz administracyjnych i szkolnych. Rezultatem naszych poczynań jest fundusz szkolny powiatowy. z którego co roku ma być budowana jedna szkoła w powiecie. W ten sposób sprawa budowy szkół ruszyła naprzód. Zarząd stale musiał interwenjować u władz Skarbowych w sprawie zaległego dodatku mieszkaniowego nauczycieli. Interwencje odnosiły skutek pomyślny — dodatek jest wypłacany dość regularnie. W skład Zarządu wchodzą obecnie: prezes kol. Warakowski Zygmunt, sekretarz kol. Femer Władysław, skarbnik kol. Bryła Teodor, członkowie: kol. kol. Chudzik Bronisław, Figiel Józef, Gałecki Józef, Kodź Henryk. Kamiński Hu-

bert, Krzysztof Tadeusz, Jonkajtys Hieronim, Sękowski Stanisław, Obiedziński Aleksander, Myszkowski Jan, Wiszniewski Leon, Warakomki Stanisław.

Dokonano lustracji Ogniska w Sopoćkinach w dniu 10 maja ub. r., częściowo w Raczkach i w Augustowie.

Zarząd Oddziału posiada następujące Sekcje:

1) prasową, 2) bibljoteczną, 3) samorządową, 4) przysposobienia rolniczego, 5) spółdzielczą, 6) samopomocy finansowej i 7) pedagogiczną.

Sąd honorowy rozpatrywał jedną sprawę.

Samopomoc koleżeńską zorganizowano w roku 1927. Został utworzony fundusz w wysokości około 4000 zł., z którego udziela się zapomóg zwrotnych najbardziej potrzebującym kolegom.

Oddział Powiatowy posiada lokal, składający się z 3 pokoi, własną świetlicę, zaopatrzoną w czasopisma, oraz bibljotekę wartości około 8000 zł. Oddział Powiatowy prowadzi spółdzielnię (materjały piśmienne i artykuły spożywcze, obrót której wynosił 41.000 zł.

BARANOWICZE.

Ilość etatów nauczycielskich w powiecie 285. Z tej liczby należy do Związku N. P. 201 członków (bez sekcji szkół średnich), do Stowarzyszenia Chrześcijańsko Nar. — 2, nienależących do żadnej organizacji 82. Ilość członków w dniu 1.I 1934 r. 203 zaś w dniu 31. XII.34 r. 201 bez s. s. ś. Ilość pism nadesłanych do kancelarji Oddz. Powiat. 158 z tego załatwionych 157, niezałatwionych 1. Interwencyj u Władz Szkolnych, Samorządowych i Administr. nie było.

Skład obecnego Zarządu Oddziału Powiatowego: 1. Leśniak Józef — Prezes, 2. Wice-Prezesi: Brzeski Henryk i Świtalski Józef, 3. Girul Stanisław — sekretarz, Płaskowicki Jan — skarbnik.

Członkowie: Kot Jan, Wasilewski Antoni, Grzechnik Gustaw, Rzepecki Józef, Wójcik Stanisław, Reymont Stanisław, Truszkowski Czesław, Frydel Stanisław.

Żadne Ognisko w roku sprawozdawczym nie zostało zlustrowane z powodu braku funduszów na ten cel.

Przy Zarządzie istnieją: Sekcja szkół średnich, referat porad prawnych. Sąd honorowy odbył trzy posiedzenia na których załatwił jedną sprawę drogą polubowną.

Istnieje zorganizowana i czynna Kasa Samopomocy przy Oddziale Powiatowym Z. N. P.

Bilans zamknięcia Oddziału Powiatowego za rok 1934 przedstawia się następująco:

Przychód	24.883 zł. 51 gr.
Rozchód	24.753 zł. 68 gr.
Pozostałość na rok 1935 . .	129 zł. 83 gr.
Zaległość w Zarządzie Gł. .	15 zł. 65 gr.
Zaległość w Okręgu Wileńsk.	38 zł. 00 gr.

Bilans zamknięcia Kasy Samopomocy przy Oddz. Powiatowym

Przychód	8.164 zł. 95 gr.
Rozchód	8.125 zł. 55 gr.
Pozostałość	39 zł. 40 gr.

Kasa liczy 91 członków. Udział do kasy wynosi 10 zł.

W roku sprawozdawczym Oddział Powiatowy w Baranowiczach przystąpił do budowy domu pod nazwą „Ognisko Polskie" wspólnie ze Stowarzyszeniem Urzędników Państwowych i miejscową Spółdzielnią budowlaną, zawiązując spółkę.

Kapitał zakładowy wspomnianej budowy wynosi 40.000 zł.

Oddział Powiatowy, jako trzeci spólnik ma wpłocić do 31. XII 1937 r. 10.000 złotych.

Na konto czego wpłacił już 5.250 zł.

Dom jednopiętrowy, budowany z cegieł i dotychczas budowa doprowadzona jest pod dach i nakryty blachą.

Oddział Powiatowy, z tytułu zawiązanej spółki, ma zagwarantowane do wyłącznej dyspozycji dwa pokoje, oraz prawo do przewidywanych zysków z całości domu w stosunku proporcjonalnym do włożonego kapitału. Do wykończenia budowy domu i zlikwidowania zobowiązań, wynikających ze stosunku zawiązanej spółki, powołane jest przez Walny Zjazd tegoż Oddz. Prezydjum Oddziału Powiatowego w osobach: Leśniaka Józefa, Girula Stanisława i Płaskowickiego Jana. Dotychczasowe prace przedwstępne i inne, związane z zawiązaniem spółki, prowadzili koledzy z ramienia związku Nauczycielstwa Polskiego Girul Stanisław i Leśniak Józef.

BRASŁAW.

Na terenie powiatu istnieje 276 etatów nauczycielskich z tego: należących do Z. N. P. 221, do Stowarzyszenia Chrz. Narodowego nikt nie należy. Nienależących do żadnej organizacji jest 55. Członków w dniu 1. I. 1934 r. — 238, zaś w dniu 31.XII 1934 r. — 221.

Pism nadesłanych 396 i załatwionych 396. Interwenjowano 6 razy u władz szkolnych w sprawach pracy społecznej nauczycieli, 2 razy u władz administracyjnych, w sprawie udziału członków zw. w samorządzie terytorjalnym i dod. mieszk.

Skład obecnego Zarządu jest następujący:

Prezes — Zaleski Bronisław, sekretarz — Witczak Zygmunt, skarbnik — Krukiewicz Roman, vice-prezes — Rogowski Tadeusz.

Prócz tego do Zarządu wchodzą wszyscy prezesi Ognisk w ilości 14 osób.

W okresie sprawozdawczym zostały zlustrowane następujące Ogniska:

Widze — 17.III.1934 r., Jody— 17.III.1934 r. Przedbrodzie 16.V 1934 r. i 27. X. 1934 r. Plusy — 27. V. 1934 r. i 23. X. 1934 r. Druja — 28.X 34 r. i Słobódka — 24 XI 1934 r.

Przy Zarządzie istnieją Sekcje: bibjoteczna, porad prawnych, samorządowa i pedagogiczna.

Sąd honorowy żadnej sprawy nie rozpatrzył.

Samopomoc koleżeńska została zorganizowana w formie kasy oszczędnościowo-pożyczkowej.

W roku sprawozdawczym przychód był 14698 zł. 18 g., rozchód 13974 zł. 65 gr. Saldo 723 zł. 23 gr. Zaległość na Zarząd Główny 489 zł. 50 gr. Innych zaległości Oddział nie posiada.

Wartość inwentarza 1606 zł.

GŁĘBOKIE.

Życie Oddziału Powiatowego Z. N. P. ogniskuje się w 13 Ogniskach, których teren pokrywa się z terenem gmin. Ogniska, w zależności od ilości członków, przejawiają większą, lub mniejszą działalność. Teren do pracy dość trudny, gdyż drogi, zwłaszcza w okresie wiosennym i jesiennym, są trudne do przebycia.

Oddział powiatowy w dniu 31 grudnia 1934 r. liczył 230 członków. Do Stowarzyszenia na terenie powiatu należy 15 osób, niezorganizowanych jest 74 osób.

Główną troską Oddziału Powiatowego było uaktywnienie Sekcji Pedagogicznej. Sekcja ta w r. 1934 zorganizowała 3 konferencje informacyjne, których celem było omówienie aktualnych spraw dydaktycznych. Również na bieg spraw na konferencjach rejonowych Sekcja wywierała dość duży wpływ.

Przy Oddziale Powiatowym istnieje Kasa Samopomocy, która liczy 200 członków. Udział członka wynosi 100 zł.. Pożyczek udzielało się w roku sprawozdawczym do wysokości 500 zł., przy oprocentowaniu 6%. Pożyczki zwrotne były w 18 ratach. Obecnie udziela się pożyczek do 300 zł. przy oprocentowaniu 6%. Kasę prowadzili: kol. kol. Niechwiadowicz Jan, Piotrowski Jan i Kopciński Zdzisław.

Rachunkowość Oddziału prowadzi kol. Piotrowski Jan.

Przychód	10.128 zł. 10 gr.
Rozchód	9.694 zł. 13 gr.
Saldo	433 zł. 97 gr.

W pracy samorządowej bierze udział 54 członków i to w radach gromadzkich 36 członków, w radach gminnych 24 członków, w radzie powiatowej 4 członków.

BILANS ZAMKNIĘCIA ZA 1934 ROK.

Kasy Samopomocy przy Oddziale Powiatowym Z. N. P. w Głębokiem.

STAN CZYNNY:	Zł.	STAN BIERNY:	Zł.
Gotówka w kasie	1.807,46	Udziały	21.555,77
Pożyczki	22.472,69	Fundusz zasobowy	665,45
Nieruchomości	210,61	Wkłady	314,61
		Odsetki pobrane z. r. n. . .	331,28
		Nadwyżka za r. 1933 . . .	1.128,28
		Nadwyżka za r. 1934 . . .	495,37
Razem . . .	24.490,76	Razem . . .	24.490,76

GRODNO.

Oddział Powiatowy Z. N. P. w Grodnie został zorganizowany w 1924 r. Na terenie działalności O. P. istniało 11 Ognisk: w Brzostowicy W. Brzostowicy M. Ejsmotach W. Grodnie, Hołynce, Indurze, Krynkach, Łunnie, Mostach i Skidlu. W dniu I.1. 1934 r. było członków 197 w tem 14 członków szk. średn.. Według stanu z dn. 31. XII. 34 r., l. czł. wynosiła 186 osób.

Na terenie powiatu pracowało w szkolnictwie powszechnem 351 naucz. etatowych. Na ogólną liczbę 350 nauczycieli etatowych należało do Z. N. P. 186 os. nie należało do Związku 165 osób.

Prezydjum Oddziału Powiatowego stanowili kol. Fil. Maciej — przewodniczący, kol. Buda Marjan — wice-przewodniczący kol. Rudawiec Michał — sekretarz, kol. Piątkowski Jan — skarbnik.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 5 posiedzeń Zarządu w tem 2 posiedzenia pełnego zarządu, 4 posiedzenia prezydjum Oddziału oraz 2 Walne Zgromadzenia. Poza tem prezydjum oddziału Pow. odbyło szereg konferencyj w związku z załatwianiem spraw bieżących.

Na posiedzeniach omawiano sprawy: ożywienia działalności Ognisk, organizacji pracy Oddziału Powiatowego i Ognisk, administracyjne, finansowe, organizacji bibljotek przy Ogniskach, Pożyczki Narodowej, akcji na rzecz powodzian w Małopolsce, rozdział zapomóg bezpłatnym praktykantom, Kasy „Samopomoc" i inne.

Kancelarja otrzymała 673 pism, wysłała 664 pisma. Nie załatwiono 12 spraw. Liczbą pism wysłanych nie obejmuje miesięcznych wykazów do potrącenia składek oraz zawiadomień indywidualnych o Walnych Zgromadzeniach.

Przy każdem Ognisku tworzy się bibljoteki, które zawierają około 700 tomów. Największy księgozbiór posiada bibljoteka przy Ognisku w Skidlu. Liczy ona przeszło 300 tomów. Ognisko w Grodnie oraz Oddział Powiatowy bibljotek nie posiada, gdyż na miejscu istnieje Państwowa Bibljoteka Pedagogiczna, która może obsłużyć nauczycielstwo na terenie Grodna. Oddział Pow. kompletuje natomiast bibljotekę podręczną.

Przy Oddziale Powiatowym istnieją sekcje: Społeczno-Ośw. — przew. kol. Modzelewska, Samorządowa — przew. kol. Bogucki, Prasowa — przew. kol. Szyszko, Lustratorska — kol. Buda, Wczasów — kol. Kubiska, Referat Prawny — kol. Rudawie S. S. S. — przew. kol. Pęczalski.

Sekcja Lustratorska oparcowała plan podziału powiatu na rejony Organizacyjne i zaprojektowała utworzenie Ognisk w rejonach nieobjętych akcją Związku.

Sekcja Wczasów zorganizowała 2 zabawy towarzyskie.

Ref. Prawny udzielił 48 porad w różnych sprawach.

Interwencyj u Władz Szkolnych było 2 za pośrednictwem Z. Okr. 1-sza w sprawie zwolnienia, 2-ga w sprawie wyrównania uposażenia. Obie sprawy zostały załatwione z wynikiem dodatnim.

W okresie sprawozdawczym zostały zlustrowane Ogniska:: w Brzostowicy W., Krynkach, Skindlu i Mostach.

Sąd Honorowy nie rozpatrywał żadnych spraw.

Samopomoc koleżeńska została zorganizowana w dwojakiej formie; przez utworzenie Kasy „Samopomoc“ oraz przez utworzenie Funduszu Zapomogowego przy Oddziale Powiatowym z jednorazowej daniny w wysokości 1 zł. od członka na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia. Z tego Funduszu udzielone zostały zapomogi bezpłatnym praktykantom w wysokości od 25 zł. do 50 zł. Zapomogi są zwrotne po otrzymaniu płatnej posady.

Kasa „Samopomoc“ ze względu na brak kapitału nie jest w stanie zaspokoić zapotrzebowania. Kasa liczyła 26 członków. Udział wynosi 25 zł. płatny ratami lub gotówką. Od pożyczki pobiera się 10% w stosunku rocznym.

Zarząd Kasy stanowią kol. Kunda Edmund, Rudawiec Michał, Polkowski Józef.

Sprawozdanie kasowe Oddziału Powiatowego w Grodnie

w/g stanu z dnia 31.XII.1934 r.

Nazwa rachunku	Winien		Ma		Aktywa		Pasywa	
Kasa	793	10	770	52	22	58	—	—
R-k Z. Głów.	2.981	40	2.968	30	13	10	—	—
Miesięcznik	732	50	820	25	—	—	87	75
Oddział	1.019	98	1.039	16	—	—	—	—
R-k F. zapom. . . .	255	—	266	—	—	—	11	—
R-k P. K. O.	6.868	53	6.557	39	311	14	—	—
R-k Kapitału	479	—	655	94	—	—	396	12
R-k Ognisk	1.220	98	1.262	18	—	—	41	20
R-k Ruchomości . . .	187	20	—	—	187	20	—	—
R-k różnych	3.423	51	3.421	46	632	59	630	54
Razem	17.761	20	17.761	20	1.166	61	1.166	61

Wartość inwentarza wynosi 187 zł. 20 gr. Składka na rzecz Oddziału wynosiła 30 gr.

BILANS ZAMKNIĘCIA
Kasy „Pożyczkowo-Oszczędnościowej „Samopomoc“ na dzień 31.XII. 1934 r. w Grodnie.

Nazwy rachunków	Aktywa		Pasywa	
	Zł.	gr.	Zł.	gr.
Kasa	23	93	—	—
Pożyczki	884	50	—	—
Wkłady	—	—	433	08
Udziały	—	—	593	—
Fundusz zasob.	—	—	52	—
R-k strat i zysk.	183	62	—	—
Czysty zysk	—	—	13	97
Razem	1.092	05	1.092	05

LIDA.

Oddział Pow. Z. N. P. w Lidzie istnieje od 1921 r. Obejmuje swą działalnością cały powiat. Nauczycielstwo związkowe zorganizowane jest w 16 Ogniskach: Bielica, Bieniakonie, Białohruda, Dokudowo, Ejszyszki, Honczary, Iwje, Lipniszki gm. Lida, m. Lida, Raduń, Sobotniki, Wawiórka, Werenów, Zabłoć, Żyrmuny.

Na terenie powiatu lidzkiego pracowało nauczycieli etatowych 348. Do Z. N. P. należało 279 członków, do Stowarzyszenia Chrześcijańskiego 2, nie należało do żadnej organizacji 67.

W dniu 1 stycznia 1934 roku należało do Z. N. P. 271. a w dniu 31 grudnia 1934 r. należało 279 członków.

W roku 1934 przez kancelarję Oddz. Pow. przeszło 623 pism z tego załatwiono 615, niezałatwiono 8 pism.

Obrót kasy Oddz. Pow. Z. N. P. był następujący: wpływy — 30595 zł. 31 gr., wydatki — 30567 zł. 26 gr., pozostałość — 28 zł. 5 gr.

W okresie sprawozdawczym prezydjum Oddz. Pow. odbyło 14 posiedzeń protokółowanych. Zebrań pełnego Zarządu odbyło się 4.

Prezydjum Oddz. Pow. interwenjowało 11 razy u odnośnych władz w sprawach: dodatku mieszkaniowego, zatargu z gminami.

W skład Zarządu Oddz. Pow. wchodzili: prezes Ferdynand Słuczan-Orkusz, viceprezes — Jan Dracz, sekretarz — Jan Turbiak, skarbnik — Eugenjusz Opuchowski. Obecny skład Zarządu stanowią: prezes — Ferdynand Słuchacz-Orkusz, viceprezes — Jan Turbiak, sekretarz — Józef Łapiński, skarbnik — Leon Serafin.

W roku sprawozdawczym zlustrowano wszystkie Ogniska, za wyjątkiem Ogniska Iwje, wdniach 21, 20, 31 maja i 2, 3 czerwca 1934 roku.

Przy Oddziale Pow. istniały sekcje: samorządowa, wczasów, kulturalno - oświatowa, pedagogiczna, szkół wieczorowych, spółdzielcza.

Do Sądu Honorowego wpłynęły 2 sprawy, z tego rozpatrzono 1, i przesłano do Sądu Honorowego przy Okręgu.

Samopomoc Koleżeńska przejawia się w działalności Kasy Samopomocy, bibljoteki i porad udzielanych koleżeństwu przez członków prezydjum.

Wartość inwentarza wynosi 914 zł.

MOŁODECZNO.

Ilość etatów nauczycielskich w powiecie 173, z tego nauczycieli należących do . ZN. P. — 107. nienależących do żadnej organizacji — 66 nauczycieli.

Ilość pism nadesłanych w roku sprawozdawzym wyniosła 145, z czego załatwiono 140, niezałatwiono 5.

Interwencyj u władz szkolnych, samorządowych i administracyjnych było 4.

Skład obecnego Zarządu: prezes — Józef Prokopowicz, wiceprezes — Władysław Luro, sekretarz — Józef Dobrowolski, skarbnik — Bazyli Ratuszniak.

W okresie sprawozdawczym nie lustrowano żadnego ogniska.

Przy Zarządzie Oddziału Powiatowego istnieją sekcje: pedagogiczna i społeczno-oświatowa.

Przy OddzialePowiatowym istnieje Kasa Samopomocowa, której bilans na 31. XII. 34. r. przedstawia się następująco:

Bilans Kasy Samopomocy za czas 31.IX.33 rok do 31.VIII.34 rok.

	BRUTTO		NETTO	
	Winien	Ma	Winien	Ma
Kasa	31,34		31,34	
Pożyczki	12.556,69		12.556,69	
Odsetki		580,85		
Udziały		7.275,00		7.275.00
Wkłady		4.389,54		4.389,54
Administracja . .	518,21			
Fundusz bud. . .		486,30		486,30
Straty i zyski . .		374,75		437,19
Razem . .	13.106,24	13.106,24	12.588,03	12.588,03

Rachunek kasy za 1934 r.:

Rozchód	6.319,40
Przychód	6.234,64
Saldo	114,76

NIEŚWIEŻ.

Na terenie naszego Oddziału jest 243 etatów nauczycielskich, z czego do Związku należy 187 osób, do Stowarzyszenia Chrz. Narodowego 1, a 55 nauczycieli nie należy do żadnej organizacji.

W dniu 1stycznia 1934 roku stan członków wynosił 192 osoby, a w dniu 31 grudnia 1934 r. — 187.

W roku sprawozdawczym do kancelarji naszego Oddziału na desłano 579 pism, z czego załatwiono 578.

Interwenjowano u władz szkolnych, administracyjnych i samorządowych 11 razy w tem 8 z wynikiem pozytywnym, a 3 negatwnym.

Skład obecnego Zarządu: prezes — Kraszewski Jan, wiceprezes— Zolich Franciszek, skarbnik — Anańko Mieczysław, sekretarz—Szpakowski Zenon(członkowie: Żurawlewówna Ludmiłła, Kasprzak Jakób, Smolicz Adolf, Zatchej Leopold, Jankowicz Stanisław, Maciesza Wacław, Rudczenko Sergjusz, Modrzejewski Bolesław, Ksieniewicz Jan, Arendarski Antoni i Ludwig Alfred.

W okresie sprawozdawczym odbyły się 2 Walne zebrania Oddziału Powiat., 5 zebrań pełnego Zarządu i 10 zebrań prezydjum Zarządu. Na zebraniach powyższych omawiano: projekt nowego statutu, działalność organizacyjną w terenie, sprawy związane z Kasą Pożyczkowo-Oszczędnościową, planowano pracę społeczno-oświatową i inne zagadnienia.

W roku ubiegłym na ogólną liczbę 9 Ognisk zlustrowano 6 i tak: Horodziej w dniu 6. VI. 1934 r., Kleck w dn. 13.XI. 1934 r., Siniawkę w dn. 13.XI. 34 r., Siejłowicze w dn. 14. XI. 34 r., Nieśwież w dn. 17 listopada u. r. i Łań w dniu 5 XII u. r.

Przy Zarządzie Oddziału istnieją następujące sekcje: pedagogiczna, społeczno-oświatowa, wychowania fizycznego i referat prasowy.

Sekcja pedagogiczna pod przewodnictwem kol. Zolicha Fr. zorganizowała referaty pedagog. przy Ogniskach, powołała Komisje przedmiotowe, zorganizowała wieczory dyskusyjne, uruchomiła czytelnię, zaprenumerowała wszystkie czasopisma Związkowe i wydawane przez „Naszą Księgarnię" bibljotekę pedagogiczną.

Do Sądu Honorowego wpłynęły 2 sprawy, z których 1 załatwiono polubownie, a drugą skarżący wycofał przed rozpatrzeniem.

Przy Oddziale istnieje Fundusz Pogrzebowy, z którego rodzina zmarłego członka otrzymuje jednorazowe zapomogi w kwocie 200 lub 500 zł. Oddział Powiatowy subskrybował Pożyczkę Narodową w kwocie 500 zł. Stan kasy O. P. przedstawia się następująco:

Przychód	1.500 zł. 31 gr.
Rozchód	1.410 zł. 49 gr.
Saldo	89 zł. 82 gr.

Zaległości w dniu 31. XII. 34 r. wynosiły: na Zarząd Główny zł. 120 gr. 8 i na Zarząd Okręgu zł. 14 gr. 50.

Wartość majątku O. P. wynosi zł. 10807 gr. 65.

NOWOGRÓDEK

Etatów nauczycielskich w powiecie nowogródzkim jest 274, z czego należących do Z. N. P. jest 227. Nauczycieli nienależących do żadnej organizacji jest 47. Na 1 stycznia 1934 r. było członków 239, na 1-go grudnia 1934 r. — 227.

W r. 1934 wpłynęło do dziennika podawczego pism 282, załatwiono — 273, nie załatwiono (z braku mat. z ognisk) — 9.

Interwenjowano w następujących sprawach: O przedstawienie na Komisję lekarską — 3; o nadsyłanie czasopism związkowych — 78; w sprawie dodatku mieszkaniowego — 2; w sprawie zaliczenia lat służby — 5; w sprawie wypłacenia zwrotu kosztów leczenia — 2; w spra-

wie zasiłku z Zakładu Ubezpieczeń — 1; o nadanie posady w innej miejscowości — 3; w sprawie zapomóg — 9; w sprawie przywrócenia do służby państwowej — 1.

Skład obecnego Zarządu: przewodniczący — kol. Kilarski Edward, wiceprzewodniczący — Celmer Feliks, wiceprzewodniczący — Dulęba Antoni, sekretarz — Jurewicz Leonard, zast. sekretarza — Dużyński Stanisław, skarbnik — Stefkowa Janina, zast. skarbnika — Janczewski Maksymiljan, członek Zarządu — Kruk Mieczysław.

W okresie sprawozdawczym były zlustrowane następujące ogniska: Poczapów — 26. I. 1934 r., Wsielub — 28. I. 1934 r., Kuszelewo — 3. II. 1934 r.

Istniały w roku sprawozdawczym następujące sekcje: pedagogiczna, społeczno-oświatowa, porad prawnych, samorządowa, myzyczna, rozrywkowa.

Powiatowy Sąd Honorowy przy Oddziale Powiatowym rozpatrzył 2 sprawy honorowe.

Samopomoc koleżeńska zorganizowana jest w formie udzielania pożyczek z Pożyczkowo-oszczędnościowej Kasy „Samopomoc" przy Oddziale Powiatowym.

Pozostałość kasowa na 31 grudnia 1934 r. wynosiła 213 zł. 85 gr.

Zaległość na Zarząd Główny za miesiąc grudzień 1934 r. wynosi kwotę 588 zł. 70 gr.

Inwentarz (majątek) Oddziału Powiatowego, wraz z bibljoteką, oszacowany jest na sumę 2.024 zł. 30 gr.

OSZMIANA.

W powiecie jest 195 etatów. Nauczycieli należących do Zw. jest 165. 3 sił nauczycielskich nie należą nigdzie.

Ilość pism — 423, z tego załatwionych 419, niezałatwionych 4.

Interwenjowano u władz szkolnych 1) w sprawach dodatku mieszkaniowego, 2) dalsze potrącanie na Zw. i Kasę Samopomoc. przez Insp. Szkolny. Specjalnych interwencyj u władz samodz. i adm. nie uskuteczniano, ponieważ nie zachodziła tego potrzeba.

Skład Zarządu: przewodniczący — Koneczny Jan, wiceprzewodniczący — Fornagiel Józef, sekretarz — Keczmer Stanisław, skarbnik — Sawicki Włodzimierz.

W okresie sprawozdawczym zlustrowano następujące Ogniska: Dziewieniszki — 23.IV. 34 r., Gudogaje — 15.IV.34 r., Graużyszki —

8.IV.34 r., Kucewicze — 22.IV.34 r., Krewo — 21.IV.34 r., Mur. Oszmianka — 7.IV.34 r., Oszmiana 28.IV.34 r. i Soły 8.VI.34 r.

Przy Zarządzie Oddz. Pow. istnieją następujące sekcje: 1) regjonalno-krajoznawcza, przewodniczący dr. H. Perls, 2) samorządowa przew. Łokuciewski Antoni, 3) pedagogiczna przew. Baranowiczówna Zofja, 4) oświaty pozaszkolnej przew. Kiszczanka Franciszka, 5) prasowy referat przew. dr. H. Perls.

Referat prasowy przy Oddz. Pow. przekazał 8 artykułów o charakterze społ. do Redakcji Kurjera Wil. z których zaledwie 5 było uwzględnionych, 3 art. nie były umieszczone.

Nauczycielstwo związkowe korzysta z Kasy Samopomoc. członków Zw. W Kasie Samopomoc. udzielane są pożyczki procentowe (10% w stosunku rocznym). W wypadkach nagłych i nadzwyczajnych w miarę posiadania gotówki w Oddz. Pow. są udzielane bezprocentowe pożyczki z Kasy Oddz. Pow. Z. N. P.

Bilans za rok 1934 z Kasy Samopomoc. czł. zw. załączono osobno. Nadmienić należy, że Kasa b. dobrze się rozwija i pewność jest utrzymania się w-w placówki. Ogół koleżeństwa z Kasy jest zadowolony.

B I L A N S

Kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowej „Samopomoc“ członków Z. N. P. Spółdzielni z ogr. odpow. w Oszmianie za 1934 rok.

STAN CZYNNY:		STAN BIERNY:	
Kasa	108,79	Fundusz zasobowy	1.227,85
Pożyczki	28.672,79	Udziały	8.100,05
Lokaty własne	843,08	Oszczędnzści	31.940,29
Ruchomości	994,50	Sumy przechodnie	522,22
Pożyczki w dochodzeniu	11.102,88	Komitenci	217,—
Różni za inkaso	249,—		
Straty	36,37		
Razem	42.007,41	Razem	42.007,41

Stan kasy:

Saldo na 1. I. 1934 r.	60 gr.
Przychód	9.870 zł. 37 gr.
Rozchód	9.868 zł. 40 gr.
Saldo na dzień 1. I. 1035 r.	2 zł.57 gr.

Zaległości na Zarz. Gł. ani Zarz. Okr. nie posiadamy.

Ogólna wartość inwentarza Oddz. Pow. oceniana jest na 1900 zł.

BILANS

Księgarni Spółdzielczej Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych z ograniczoną odpowiedz. w Oszmianie za 1934 r.

STAN CZYNNY:		STAN BIERNY:	
Kasa	852,96	Udziały	5.763,15
Towary	6.552,54	Komisy	2.622,33
Towary komisowe	5.077,36	Akcepty	2.700,00
Dłużnicy	5.628,36	Wierzyciele	8.692,02
Weksle kaucyjne	8.500,00	Dłużnicy za weksle kaucyjne	8.500,00
Ruchomości	218,61		
Udziały właśne	50.00		
Dłużnicy wątpliwi	918,06		
Straty	478,61		
Razem	28.277,50	Razem	28.277,50

POSTAWY.

Na terenie powiatu postawskiego jest 212 etatów nauczycielskich z czego do związku należy 160, niezorganizowanych jest 52.

W dniu 1. I. 34 r. do Z. N. P. na terenie tut. powiatu należało 162 nauczycieli, w dniu 31.XII.34 r. — 160.

Pism do Oddziału wpłynęło 398. Załatwiono przed 1. I. 35 r. — 396, nie załatwiono 2.

Prezydjum Oddziału Powiatowego, względnie przewodniczący interwenjowali u p. Inspektora Szkolnego w sprawach, dotyczących ogółu nauczycielstwa i poszczególnych członków w bardzo licznych wypadkach, podobnie u władz administracyjnych i samorządowych, a także w Kuratorjum za pośrednictwem Zarządu Okręgu Z. N. P. w Wilnie.

Z ważniejszych spraw interwenjowano w sprawie zaszeregowania, udziału nauczycielstwa w pracach społeczno-oświatowych, wyborów do organów samorządowych, przeniesień, zaliczek i t. p.

Skład Zarządu Oddziału w okresie sprawozdawczym przedstawiał się następująco: Prezydjum Oddziału: Balcerak Eugenjusz — przewodniczący, Klancewicz Anatol — viceprzewodniczący, Kazuro Józef — sekretarz, Surwiłło Jerzy — skarbnik.

Członkowie Zarządu: Adamkiewicz Aleksander, Burkowa Zenobja, Czalej Józef, Lipiec Wojciech, Malec Ferdynand, Michniewicz Kazimierz, Pachniak Władysław, Paszko Stanisław, Pregiel Piotr,

Szewczyk Konstanty, Wyrwicz Władysław, zastępcy: Burek Henryk, Denkowski Tomasz, Kielar Michał, Kimnerówna Janina. Komisja kontrolująca: Paszkiewicz Włodzimierz, Budzicz Franciszek, Witkowski Franciszek. Sąd Honorowy: Morawski Władysław, Kreuszówna Felicja, Szutowicz Dionizy, Pleszkun Jan, Biały Tadeusz, Brudziński Mirosław, Szturycz Jan.

Skład zarządu, wybranego w dniu 24. XI. 34 r. : Prezydjum Zarządu: Balcerak Eugenjusz — przewodniczący, Klancewicz Anatol — v-przewodniczący, Kazuro Józef — sekretarz, Surwiłło Jerzy — skarbnik. Pozatem wchodzą jeszcze do Zarządu, Szturycz Jan, Adamowicz Aleksander, Burkowa Zenobja, Czalej Józef, Malec Ferdynand, Michniewicz Kazimierz, Paszko Stanisław, Pachniak Władysław, Bychowski Rafał, Szewczyk Konstanty i Wyrwicz Władysław.

W okresie sprawozdawczym zlustrowano wszystkie Ogniska w następujących terminach: Hruzdowo — 4. I 34r., Postawy — 25.III. 34 r., Wołkołata — 1. XI. 34 r., Mosarz — 1. XI. 34 r., Woropajewo z siedzibą w Rynkach — 2. XI. 34 r. Słoboda Żośniańska — 3. XI.34 r., Łasica — 4. XI. 34 r., Duniłowicze — 9. XI. 34 4r., Postawy — 18. XI. 34 r., Kobylnik — 18. XI. 34 r. Miadzioł — 22. XI. 34 r.

Przy Oddziale prowadzone sekcje: Porad prawnych — kol Balcerak Eugenjusz, Pedagogiczna — kol. Szutowicz Dionizy.

W roku 1934 Powiatowy Sąd Honorowy zwoływany był 4-krotnie, rozpatrując 5 spraw z których 2 sprawy zostały przekazane w drodze apelacji do Okręgowego Sądu Honorowego, 1 zaś jest w toku.

Jak w latach poprzednich przy Oddz. Pow. istnieje jako agenda Kasa „Samopomoc“, której bilans za rok 1934 przedstawia się następująco:

BILANS ZAMKNIĘCIA ZA 1934 ROK.

STAN BIERNY:	Zł.	STAN CZYNNY:	Zł.
Udziały	9.692,23	Gotówka w kasie	2,17
Wkłady	1.127,03	Ruchomości	510,46
Fundusz zasobowy . .	836,82	Pożyczki	11.186,71
Fundusz stypendj.	203.13	Inne Rachunki	108,28
Zysk	138.01	Papiery wartościowe . . .	189,60
Razem . . .	11.997,22	Razem . . .	11.997,22

Stan kasy Oddziału Powiatowego przedstawia się:

Przychód	17.744 zł. 81 gr.
Rozchód	17.220 zł. 35 gr.
Saldo na 1. I. 1935 r. . . .	524 zł. 46 gr.

Zaległości na rzecz Zarządu Głównego i Okręgu Oddział nie posiada żadnych.

SŁONIM.

Oddział Powiatowy Z. N. P. w Słonimie liczył w dniu 31 grudnia 1934 roku — 140 członków, na ogólną liczbę 188 nauczycieli, pracujących w powiecie. Poza Z. N. P. pozostaje więc 48.

Ognisk jest 8: Albertyn, Byteń, Dereczyn, Derewna, Kozłowszczyzna, Rohotna, Sielawicze i Słonim.

Prezydjum Oddziału Powiatowego w roku sprawozdawczym stanowili: przewodnicz. — kol. Wasilewska, zastępca przew. — Halski, sekretarz Kozłowski, skarbnik —Wołodkowiczowa.

Odbyto ogółem 11 zebrań. Z tego 8 prezydjum i 3 pełnego Zarządu.

Dążeniem Zarządu było ożywienie życia związkowego i działalności ognisk W tym celu przeprowadzono lustrację ognisk: Albertyn — 14. IV. — 34 r., Byteń — 10 V. 34 r., Derewna — 9. V. 34 r., Kozłowszczyzna — 3.XI.34 r., Rohotna — 10.IX.34 r. i Sielawicze — 22.X. 34 r.

Ze względów finansowych nie odbyła się lustracja Ogniska w Dereczynie i ze względów organizacyjnych w Słonimie. Celem utrzymania bezpośredniej łączności pomiędzy Zarządem Oddz. Pow., a ogółem członków wydaje Oddz. czasopismo „Związkowe Zarzewie". Starania Zarządu odniosły skutek. Prace związkowe ognisk powoli rozwijają się coraz lepiej. Niedawny okres zupełnej niemal martwoty przeminął. Tam zaś, gdzie jeszcze Zarządy ognisk nie potrafiły stanąć na wysokości zadań budzi się reakcja członków.

Z innych prac związkowych Oddziału Powiatowego należy wymienić:

1) Kasę Pożyczkowo-Oszczędnościową „Samopomoc", liczącą 105 członków-związkowców.

2) Powszechną Szkołę dla dorosłych, do której uczęszczało w roku szkolnym ubiegłym 72 słuchaczy. Szkoła zatrudniała 10 sił nauczycielskich, w tem 4 bezrobotnych nauczycieli.

3) Kursy dokształcające gimnazjalne — prowadzone przez Sekcję Szkolnictwa Średniego, mające być przekształcone w gimnazjum dla dorosłych.

4) Fundusz Budowy Domu Z.N.P. w Słonimie. Powstaje on drogą zbierania specjalnej składki wśród związkowców. Na ten cel przeznaczono również i odsetki od Pożyczki Narodowej, subskrybowanej przez Związkowców.

5) Składnicę szkolną,sprowadzającą materjały piśmienne i pomoce szkolne wprost z hurtowni dla zaopatrywania szkół i sklepików szkolnych. Jest to zaczątek Księgarni Nauczycielskiej.

Bibljoteki własnej Oddział Powiatowy nie posiada, natomiast bibljoteki przy ogniskach liczą przeszło 700 t. i stale się powiększają.

Kancelarja załatwiła ogółem 297 spraw, z czego 201 nadesłanych.

Budżet w roku ubiegłym wynosił 1097 zł. 37 gr. w dochodach i 1034 zł. 52 gr. w wydatkach. Saldo 62 zł. 85 gr..

Prezydjum Oddziału Powiatowego stanowią: przewodnicząca — kol. Wasilewska R., zastępcy — Konarski St. i Ślązak B., sekretarz — J. Kozłowski, skarbnik — E. Wołodkowiczowa.

Nowy Zarząd postawił sobie za cel kontynuowanie rozpoczętych w roku ubiegłym prac, zmierzających do ożywienia działalności ognisk. podniesienia jego powagi społecznej i zawodowej, wcielania jego w życiu towarzyskiem i organizacyjnem szczytnych ideałów związkowych, wyplenienie snobizmu i sobkostwa jakie się, niestety, wśród nas znalazły.

BILANS ZAMKNIĘCIA ZA 1934 ROK.

STAN CZYNNY:	Zł.	STAN BIERNY:	Zł.
Kasa	84,34	Udziały	2.399,45
Pożyczki	3.247,20	Wkłady	861,21
Ruchomości	32,85	F. zasobowy	59,90
Inne	120,00	Ods. 1935	9,50
		Inne	147,48
		Zysk	6,85
Razem	3.484,39	Razem	3.484,39

STOŁPCE.

Etatów nauczycielskich w powiecie jest 203 z czego liczba nauczycieli należących do Z. N. P. wynosi 147, nienależących do żadnej organizacji 56.

W dniu 1. I. 1934 r. liczba członków wynosiła 150 a w dniu 31. XII. 34 r. — 147.

Nadesłanych i własnych pism było 261 z czego załatwiona 259. niezałatwiono 2.

Skład obecnego Zarządu jest następujący: przewodniczący — Szewczyk Wincenty, zastępca — Jelinek Aleksander, sekretarz — Jankowski Stefan, skarbnik — Siemaszko Jerzy, członek prezydjum— Majewski Mikołaj, członkowie Zarządu: Catewicz Szymon, Szpilewski Gustaw, Siejka Stanisław, Świdziński Wojciech, Gibki Jan, Gronczewski Feliks, Palczewski Konstanty.

W okresie sprawozdawczym zostały zlustrowane następujące Ogniska: Mir — 30. IX. 34 r., Zuchowicze — 30. IX. 34 r., Derewno— 30. IX. 34r., Naliboki — 30. IX. 34r., Stołpce — w styczniu 1934 r.

Przy Zarządzie Oddziału istnieją sekcje: pedagogiczna. społeczno-oświatowa, porad prawnych.

Powiatowy Sąd Honorowy rozpatrzył 1 sprawę honorową.

Stan kasy w dniu 31. XII. 34 r. przedstawia się:

Przychód za rok 1934 . .	6.356 zł. 44 gr.
Rozchód „ „ „	6.299 zł. 60 gr.
Pozostałość na rok 1935 . .	56 zł. 84 gr.

Zaległości na rzecz Zarządu Głównego na 31. XII 1934 r. 110 zł 70 gr., Zarządu Okręgu 74 zł.

Wartość inwentarza 1450 zł.

SUWAŁKI.

Mimo kilkakrotnych upomnień sprawozdania z działalności Oddz. Pow. nie nadesłano.

ŚWIĘCIANY.

Powiat święciański posiada 268 etatów nauczycielskich z czego do Związku Naucz. Pol. należy 192. Stow. Chrz. Nar. 1, nie zorganizowanych 75.

W dniu 1.I.1934 r. należało z terenu powiatu do Zw. N. P. 192 w dniu 31. XII 1934 r. — 192.

W łonie Ogniska święciańskiego istnieje sekcja szkolnictwa średniego.

W roku sprawozdawczym zorganizowano na terenie powiatu 1 nowe Ognisko w Twereczu. Przy Oddziale Powiatowym istnieje 5 sekcyj, a mianowicie: pedagogiczna, porad i obrony prawnej, społeczno-oświatowa, prasowa i lustratorska.

Sekcja Pedagogiczna nie rozwinęła żywszej działalności, a to wskutek słabego zainteresowania ogółu Kolegów oraz wskutek pewnego nastawienia, że sprawy organizowania różnych kursów i wogóle doształcanie nauczycielstwa należą do obowiązku władz szkolnych.

Do referatu Porad i obrony prawnej wpłynęło ogółem 37 spraw pisemnych z prośbą o interwencję, 8 spraw przekazano Zarządowi Okręgu. Oddział interwenjował w 22 sprawach (u władz szkolnych, administracyjnych i samorządowych (z czego z wynikiem pomyślnym w 15 wypadkach . Poza tem udzielono kilkanaście porad ustnych, których nie rejestrowano.

Referat Prasowy prowadził żywą działalność. Wydawał on specjalny dodatek do „Kurjera Wileńskiego" p. t. „Życie święciańskie". Ponadto nawiązano kontakt i umieszczano artykuły w następujących czasopismach: Kurjerze Porannym, Kurjerze Wileńskim, Gospodarzu Kresowym, Pracy w klasach łączonych, Głosie Nauczycielskim, Sprawach Nauczycielskich, Wolnomyślicielu Polskim.

Ogółem referat ten w okresie sprawozdawczym umieścił 33 artykuły o różnej treści. Prócz tego członkowie Sekcji podawali luźne artykuły o przejawach życia organizacyjnego oraz pracy społeczno-oświatowej na naszych terenach.

Sekcja Lustratorów przeprowadziła lustracje w następujących Ogniskach:

Świrze — 21. X. 34 r., Komajach — 14. X. 34 r., Hoduciszkach— 7.X. 34 r. Łyntupach — 29. IV. 34 r., Mielegianach — 30.IX. 34 r., Kołtynianach — 30. IX. 34 r., Żeladzi — 7.X. 34 r., Podbrodziu — 13. V. 34 r., Święcianach — 12. I. 1935 r.

W Sądzie Honorowym spraw nie było.

Skład Prezydjum Oddziału Powiatowego był następujący: przewodniczący — Wójciak Józef, zastępca — Święcicki Marjan, sekretarz — Antoni Szwed, skarbnik — Piotr Gajlewski.

Skład obecnego Prezydjum Oddziału Powiatowego: przewodniczący — Wójciak Józef, zastępca Święcicki Marjan, sekretarz — Ludwik Sulżycki ,skarbnik — Linkowa Michalina.

Zarząd Oddziału Powiatowego odbył 3 plenarne posiedzenia. Posiedzeń Prezydjum było 8.

Dziennik podawczy zawiera 300 numerów, z czego załatwiono 300, nie załatwiono —. Ogólna ilość pism, które wysłano z kancelarji Oddziału wynosi 532, przyczem zaznaczyć należy, że wiele spraw wagi mniejszej nie jest księgowane.

W sierpniu 1934 roku Oddział Powiatowy podjął inicjatywę mającą na celu przyjście z pomocą ofiarom powodzi, jaka nawiedziła południowe ziemie polskie. W ciągu 3 miesięcy zebrał Oddział od członków Związku kwotę 1316 zł. 62 gr., która to przekazana została do dyspozycji Komitetu Powiatowego.

Kasa:

Przychód	9.853 zł. 13 gr.
Rozchód	8.9998 zł. 86 gr.
Saldo na dzień 1. I. 1935 r.	854 zł. 27 gr.

Na dzień 31. XII. 1934 r. zaległość Oddziału Powiatowego na rzecz Zarządu Głównego wynosiła 272 zł. 45 gr. Zaległość na rzecz Okręgu — 186 zł.

Oddział Powiatowy posiada 3 pokojowy lokal z inwentarzem wartości 910 zł.

SZCZUCZYN k/LIDY.

Oddział Powiatowy w Szczuczynie obejmuje 137 członków, zorganizowanych w 10 Ogniskach, a mianowicie: Kamionka, Lebioda, Nowy - Dwór, Orla, Ostryna, Różanka, Sobakińce, Szczuczyn, Wasiliszki i Żołudek.

Ogólna ilość etatów nauczycielskich w powiecie wynosi 181, z tego do Z. N. P. należy 137 osób, do Stow. Chrz. Nar. 2 osoby, zaś niezorganizowanych — 42 osoby.

W dniu 1 stycznia 1934 r. należało do Z. N. P. w Szczuczynie 144 członków, a w dniu 31 grudnia 1934 r. — 137.

W ciągu roku wpłynęło do Oddziału 305 pism i wszystkie zostały załatwione. Zaległych spraw niema.

W skład obecnego Zarządu Oddziału wchodzą następujące osoby: prezes — kol. Wójtowicz Mieczysław, viceprezes — kol. Małek, skarbnik — kol. Wilantowicz Lucjan, sekretarz — kol. Drozdowski Eugenjusz, 2 członków prezydjum kol. Chyliński Włodzimierz, kol. Tyl Stanisław oraz 10 członków — przedstawicieli poszczególnych Ognisk.

W roku sprawozdawczym zlustrowano następujące Ogniska: 12. III. 34 r. Ogniska Nowy-Dwór i Sobakińce, 11.III. 34 r. Ogniska Ostryna, Żołudek i Wasiliszki, 4.III. 34 r. Ognisko Kamionka i 10.V Ognisko Szczuczyn. Niezlustrowano Ognisk Lebioda, Orla i Różanka.

Przy Oddziale Powiatowym istnieją 3 sekcje: 1) społeczno-oświatowa, 2) pedagogiczna i 3) prasowa.

Na terenie Oddziału Powiatowego istnieją 2 Kasy „Samopomoc" w Ognisku Lebioda i Szczuczyn.

Rachunkowość Oddziału:

Przychód	6.864 zł. 20 gr.
Rozchód	6.518 zł. 95 gr.
Saldo na 1. 1. 1935 r. . . .	345 zł.50 gr.

Dług Zarządu Oddziału wobec Okręgu wynosi 270 zł. 50 gr.,

Wartość inwentarza oraz urządzenia kancelarji wynosi 573 zł.

WILEJKA

Życie organizacyjne na terenie tut. powiatu koncentruje się w 12 ogniskach, siedzibą których są miasteczka gminne. Oddział Powiatowy na 258 etatów nauczycielskich liczy 174 członków Z. N. P., 1 czł. Stow. Chrześc. Narod. i 83 nauczycieli nienależących do żadnej organizacji. W dniu 1.I. 1934 r. Oddz. Pow. liczył 171 czł., zaś 31.XII. 1934 r. 174 czł.

Do ważniejszych działów pracy wykonanej w okresie sprawozdawczym przez kancelarję Oddz. należy zaliczyć: 1) załatwienie pism i 2) ewidencja członków. W okresie sprawozdawczym wpłynęło 296 pism, z których 293 pisma załatwiono, zaś 3 nie załatwiono.

Co zaś tyczy się II działu, t. j. ewidencji, to ten dział sprawia najwięcej kłopotu, a to ze względu, iż składki potrąca Oddział przez Inspektorat automatycznie, natomiast ogniska nieregularnie powiadamiają o zmianach. W okresie sprawozdawczym interwenjowano dwukrotnie u władz szkolnych i administracyjnych w sprawie dodatku mieszkaniowego.

Obecny skład zarządu przedstawia się następująco: przewodniczący — kol. Jaroszewicz Wiktor, viceprzewodniczący — kol. Szajner Mikołaj, sekretarz — kol. Machówna Marja i skarbnik — kol. Skrętny Józef.

Działalność lustratorska w okresie sprawozdawczym doznała małego uszczerbku, gdyż zlustrowano tylko 9 ognisk, a to z tego względu,

że członkowie lustratorzy pracowali zawodowo poza siedzibą Oddziału lustrowano w okresie sprawozdawczym następujące ogniska: Chocieńczyce — 4. III. 34 r., Dołhinów — 11. III. 34 r., Ilja — 4. II. 34 r., Kościeniewicze — 25. III. 34 r., Krzywicze — 6. V. 34 r., Wiazyń — 11. III. 34 r., Wiszniew — 11.III. 34 r., Wojstom — 4. III. 34 r.i Żodziszki — 22. IV. 34 r.

Lustracje odbyły się w połączeniu z walnemi zebraniami ognisk, na których lustratorzy wygłosili referaty.

Przy Zarządzie Oddziału istnieją następujące sekcje: pedagogiczna, prasowa, społeczno-oświatowa i wczasów. Ze Względu na wyjazd przewodniczącego sekcji społeczno-oświatowej, takowa jest bezczynna.

Rachunek kasy za rok 1934:

Przychód	7.949 zł. 37 gr.
Rozchód	7.222 zł. 89 gr.
Saldo	726 zł. 48 gr.

Zalega Oddział Powiatowy z nieprzekazanych składek za grudzień:

Zarządowi Głównemu	421 zł. 20 gr.
Okręgowi	78 zł. 00 gr.

BILANS ZAMKNIĘCIA ZA 1934 ROK.

Kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowej „Samopomoc" przy Oddz. Pow. w Wilejce.

STAN CZYNNY:	Zł.	STAN BIERNY:	Zł.
Kasa	97,07	Udziały członkowskie . . .	12.910,00
Ruchomości	700,00	Fundusz zasobowy . . .	3.379,94
Pożyczki	15.884,81	Wkłady	714,26
Lokata (Banki) . .	326,74	Różne	107,07
Poż. w dochodz.	193,88	Zyski	91,23
Razem . . .	17.202,50	Razem . . .	17.202,50

WILNO — MIASTO

Miasto Wilno liczy 335 etatów nauczycielskich, z czego do Związku należy 134, do Stowarzyszenia Chrześcijańsko - Narodowego 35, nie należy do żadnej organizacji nauczycielskiej 166. Pozatem do Oddziału Grodzkiego m. Wilna należy jeszcze 33 nauczycieli szkół średnich. Ogółem w dniu 31. XII. 1934 r. Oddział Grodzki liczył 182 człon.

W skład Prezydjum Oddziału Grodzkiego wchodzą: Matuszkiewicz Mieczysław — prezes, Wokulska - Piotrowiczowa Jadwiga i Hynek Jan — viceprezesi, Trybusiewicz Kazimierz — sekretarz i Wójcikowa Tatjana — skarbnik.

W okresie sprawozdawczym Zarząd odbył 8 posiedzeń, oraz zwołał 1 walne doroczne zebranie członków i 3 nadzwyczajne walne zebrania. Praca Oddziału Grodzkiego w Wilnie rozwija się w Sekcjach organizacyjno-społecznej, pedagogicznej i towarzysko-rozrywkowej.

1. Zadaniem Sekcji organizacyjno - społecznej jest: I. a) organizowanie, w miarę potrzeby, zebrań dorocznych i nadzwyczajnych. b) Zorganizowanie bezpłatnych praktykantów, wychowawczyń przedszkoli, nauczycieli szkół zawodowych niższych i średnich oraz nauczycieli szkół wyższych, c) Powiększanie kadr związkowych, przez uświadamianie organizacyjne nauczycieli nie należących do żadnej organizacji. II. a) Zbieranie materjału o warunkach życia i pracy nauczyciela w Wilnie, b) wykorzystanie tego materjału w prasie, c) na podstawie tego materjału unormowanie warunków pracy nauczyciela w Wilnie z władzami szkolnemi, d) zewidencjonowanie pracy społecznej nauczyciela w Wilnie i e) unormowanie stosunków i współpracy Związku z organizacjami społecznemi. III. a) zorganizowanie wszelkiego rodzaju samopomocy koleżeńskiej, b) Polskiej Ajencji Oświatowej, przy Oddziale Grodzkim.

Zagadnienia te, jako najbardziej, w tej chwili aktualne, zostały częściowo w okresie sprawozdawczym. zrealizowane, inne zaś stopniowo realizuje się.

2. Sekcja Pedagogiczna urządziła 2 kursy programowo-ustrojowe. Kursy te przesłuchało 96 osób. Ponadto organizuje prace o charakterze badawczym, mającym na widoku ucznia lub nauczyciela Realizuje posiedzenia dyskusyjne, na których referuje się nowości pedagogiczne oraz poradnię metodyczno - dydaktyczną.

3. Sekcja Towarzysko - rozrywkowa wykazała dużo inicjatywy w kierunku podniesienia życia towarzyskiego, przez urządzenie opłatka i 2 zabaw tanecznych, które pozostawiły miłe wspomnienia. Niezależnie od tego Sekcja przygotowała wczasy dla kol. kol. zamiejscowych, które jednak, z braku dostatecznej ilości zgłoszeń do skutku nie doszły. W najbliższej przyszłości zamierza zrealizować cały szereg projektów, które obejmą nietylko członków m. Wilna, ale też z których korzystać będą mogli kol. kol. z całego Okręgu, w okresie swego pobytu w Wilnie.

W roku 1934 wpłynęło 260 pism, z czego załatwiono 258, nie załatwiono 2.

Stan kasy przedstawia się następująco:

Przychód	8.352 zł. 92 gr.
Rozchód	7.878 zł. 25 gr.
Saldo na 1. I. 1935 r.	474 zł. 67 gr.

Wartość majątku Oddz. Grodzkiego wynosiła w r. 1934 400 zł.

WILNO - TROKI.

Pod względem ilości etatów nauczycielskich powiat Wilno-Troki jest największy, gdyż wyraża się cyfrą 372.

W tej ilości nauczycieli-związkowców 219, należących do Stow. Chrz. Narodowego — 8, tych ostatnich liczba z każdym rokiem gwałownie maleje, nienależących do żadnej organizacji zawodowej — 145 nauczycieli. U władz szkolnych interwenjowano 3 razy w sprawach służbowo-zawodowych. zaś u władz samorządowych 2, raz w sprawie dodatku mieszkaniowego i raz w związku z akcją społeczną i samorządową w sprawie reprezentacji nauczycielstwa w samorządzie powiatowym.

Obecny skład zarządu jest następujący: prezes — kol. Eugenjusz Królikowski, wiceprezes — Śliwiński Stanisław, skarbnik—Józef Starczewski, sekretarz Kierkorjus Stanisława i członek Kozłowski Henryk.

Zlustrowano ognisk 12. Ognisko Podbrzezie wysunęło się na czoło w pracy organizacyjnej.

Przy Oddziale Pow. istnieją trzy sekcje: 1) porad prawnych w zakresie służbowo-zawodowym, których udziela kol. Starczewski Józef, 2) pedagogiczna, przewodniczący Lipko Stanisław, sekcja informuje drogą korespondencji w sprawie składania egzaminu praktycznego, lub Wyższych Kursów Nauczycielskich, oraz udziela wskazówek przy opracowywaniu tematów na konferencjach rejonowych, 3) samorządowa, przewodniczący kol. Królikowski Eugenjusz — sekcja samorządowa zakończyła akcję propagandy samorządu terytorjalnego i przedstawicielstwa w nim nauczyciela, jako reprezentanta regjonu, w którym pracuje ze względu na interes szkolno-oświatowy i gospodarczy mas pracujących. Do rad gminnych weszło nauczycieli 25. w tem mieszczą się

członkowie zarządów gmin wiejskich i miejskich (ławnicy). W Radzie Pow. jest 4 nauczycieli. W Wydziale Wojewódzkim, jako 1szy zastępca 1 nauczyciel.

Posiedzeń zarządu w roku sprawozdawczym odbyło się 10. Pism wpłynęło 457, załatwiono 453. Wytyczną drogą w całorocznej działalności było pogłębienie pracy w ogniskach, komórkach, na których może się oprzeć istotna praca organizacyjna, oraz propaganda budowy własnego „Domu Związkowego" w Wilnie. Akcja na rzecz budowy własnego gmachu daje pomyślne rezultaty. Koleżeńska samopomoc jest zorganizowana i znajduje wyraz w Kasie pożyczkowo-oszczędnościowej. Obecnie liczy członków 113. Rachunkowość Kasy Pożyczkowej przedstawia się następująco:

Stan Kasy	3.845 zł. 00 gr.
Wpisowe	52 zł. 10 gr.
Dochód z %	452 zł. 00 gr.
Razem	4.349 zł. 10 gr.

Budżet Oddziału Pow. bez Kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowej zamyka się kwotą:

Przychód	11.077 zł. 10 gr.
Rozchód	11.068 zł. 13 gr.
Saldo	10 zł. 50 gr.

Zaległość na rzecz Okręgu Wileńskiego wynosi 14 zł. 50 gr. Wartość inwentarza 671 zł. 50 gr.

BILANS ZAMKNIĘCIA ZA 1934 ROK.

Kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowej „Samopomoc" przy Oddziale Powiatowym Z. N. P. pow. Wileńsko-Trockiego.

STAN CZYNNY:	Zł.	STAN BIERNY:	Zł.
Kasa	183,07	Udziały	3.845,00
Pożyczki	4.113,93	Zysk	452,00
Razem	4.297,00	Razem	4.297,00

WOŁKOWYSK.

Powiat posiada 301 etatów, z tego należy do Związku Nauczycielstwa Polskiego 225 osób w 15 Ogniskach, 76 osób nie należy wogóle do żadnej organizacji nauczycielskiej.

Ilość pism nadesłanych — 120, w tem załatwionych — 117, niezałatwionych — 3.

W okresie sprawozdawczym Oddział interwenjował 6 razy u władz administracji ogólnej w sprawach społeczno-politycznych, 8 razy w Inspektoracie Szkolnym w sprawach przeniesień, niezgodnych z prawdą opinij i zawodowo - społecznych, 4 razy w Zarządzie Głównym Zw. N. P., 5 razy w Okręgowym Zarządzie w sprawach organizacyjnych

Zarząd składa się: Przewodniczący — Zasada Szczepan, sekretarz — Jan Wilk, skarbnik — Matysiak Trofim i członkowie: Bron. Szwedowa, J. Pietraszkiewicz,J. Jęczmyk, Wł. Kucharski, I. Wilk, J. Kamiński, W. Tychanowicz J. Klas, J. Matysiak, L. Bielawski, A. Kowalski, Wł. Woźnicki, Wł. Zduńczyk, B. Dąbrowski, Dropowa, Wł. Słomski, L. Łoposzko, M. Cieluch,A Doda, Z. Horochowa, J. Sawicka Radziwanowski, F. Płoński, J. Dobkiewicz.

Ognisk w 1934 roku nie lustrowano.

Przy Zarządzie Oddziału istnieją sekcje: 1) Społeczno - oświatowa, 2) Samorządowa i 3) Pedagogiczna.

Spraw honorowych nie mieliśmy.

Samapomoc koleżeńska jest zorganizowana z uzyskanych oszczędności.

Przychód wynosił 2323 zł. 47 gr., rozchód 2316 zł. 47 gr., saldo na dzień 1. I. 1935 r. — 7 zł. Wartość inwentarza wynosi 33 złote.

WOŁOŻYN.

Powiat wołożyński liczy 207 etatów nauczycielskich, z tego do Związku Naucz. Pol. należy 160 nauczycieli, do Stow. Chrz. Nar. 4 niezorganizowanych 40.

Na 1. I. 1934 r. ilość członków Oddziału Powiatowego wynosiła 152, zaś na dzień 31. XII 1934 r. — 166.

Zostało nadesłanych 335 pism, z czego załatwionych 334, niezałatwionych — 1.

Interwencyj u władz szkolnych było 37, a mianowicie w sprawach: dodatku mieszkaniowego, przeniesień nauczycieli, społeczno oświatowych i innych. Pozatem interwenjowano w 42 wypadkach u władz administracyjnych i samorządowych.

Skład obecnego Zarządu Oddziału Powiatowego Z. N. P. przedstawia się następująco: Prezes — kol. Tyszkowski Tadeusz, vice - prezes — kol. Barański Władysław, sekretarz — kol. Treczyński Stanisław, skarbnik — kol. Trościanko Alfons, vice-skarbnik — kol. Treczyńska Walerja, vice-sekretarz — kol. Mruklik Piotr, członkowie Zarządu: kol. kol. Król Bronisław, Mykietyn Józef i Kociuba Win:

W okresie sprawozdawczym zostały zlustrowane wszystkie Ogniska po dwa razy a mianowicie: Bakszty, Iwieniec, Juraciszki, Ługomowicze, Pierszaje, Traby, Wiszniew, Wołma Wołożyn Zabrzezie.

Przy Zarządzie Oddziału Powiatowego istnieją następujące sekcje: Pedagogiczna, Porad prawnych, Społeczno - oświatowa, Samorządowa, Lustratorska i Propagandowo - prasowa.

Kierownikami Sekcyj są: pierwszej kol. Tyszkowski Tadeusz i Król Bronisław, drugiej kol. Treczyński Stanisław, trzeciej kol. Mykietyn Józef, czwartej kol. Barański Władysław, piątej kol. Trościanko Alfons i szóstej kol. Mruklik Piotr.

Przy Oddziale Powiatowym istnieje Koleżeńska Kasa Samopomocy.

Rachunkowość Oddziału Powiatowego przedstawia się następująco. przychód — 8208 zł. 15 gr., rozchód — 7715 zł. 08 gr., saldo — 493 zł. 07 gr.

Zaległość na rzecz Zarządu Okręgu Wileńskiego wynosi zł. 91

Wartość inwentarza Oddziału Powiatowego wynosi kwotę zł około 1200.

Bilans zamknięcia za rok 1934 Kasy Samopomocy Koleżeńskiej:

STAN CZYNNY:		STAN BIERNY:	
1. Gotówka w kasie . . .	643,50	1. Fundusz zasobowy . . .	499,33
2. Pożyczki	6.940,–	2. Udziały	4.017,25
		3. Oszczędności	2.643,42
		4. Odsetki za rok 1935 . .	133,38
		5. Nadwyżka	286,12
Razem	7.583,50	Razem	7.583,50

KOMUNIKATY.

KOLEŻANKI I KOLEDZY!

W związku ze wzrastającemi z dnia na dzień głosami narzekań, skarg, ostrzeżeń i alarmów na warunki życia i pracy nauczycielstwa kresowego, rozpisaliśmy kwestjonarjusz w tej sprawie i rozesłaliśmy w miesiącu lutym do każdego powiatu po przez kol. przewodniczących Oddziałów Powiatowych. Obecnie na tem miejscu ponawiamy prośbę o liczny i możliwie najbardziej objektywny udział w wypełnianiu kwestjonarjusza. Cel kwestjonarjusza jasny. Chodzi o ściślejsze i pełniejsze odtworzenie obrazu panującej rzeczywistości na podstawie otrzymanych danych statystycznych.

W ujawnianiu tej prawdy życiowej i istniejących stosunków nie może nikogo zabraknąć, komu zależy na ich poznaniu i ewentualnem uzdrowieniu.

Termin nadsyłania wypełnionych kwestjonarjuszy mija z dn. 30 IV. b. r. koleżanki i koledzy z powiatów nadsyłają kwestjonarjusze do swoich Ognisk. Ogniska po zebraniu wszystkich kwestjonarjuszy z całego rejonu wysyłają do swego Oddziału Powiatowego, względnie bezpośrednio do Zarządu Okręgu Z. N. P. w Wilnie, przy ul. 3 Maja 13—7 Koleżanki i Koledzy z m. Wilna nadsyłają kwestjonarjusze do Oddziału Grodzkiego Z. N. P.

ZWIĄZKOWY WYŻSZY KURS NAUCZYCIELSKI W WILNIE

Komisja Pedagogiczna Okręgu Wileńskiego Z. N. P. organizuje miesięczny wakacyjny Kurs Żywego Słowa o poziomie W. K. N. w czasie od 20 czerwca do 20 lipca b. r. Z Kursu mogą korzystać tylko ci, którzy są uczestnikami W. K. N. t. zn. przerabiają korespondencyjnie przydziały z pedagogiki i nauki o Polsce Współczesnej, oraz opłacają składki 8 zł. miesięcznie.

Zadaniem kursu będzie powtórzenie przerobionego materjału przez słuchaczy, wyjaśnienie tych trudności na które natknęli się uczestnicy kursu w ciągu swej samodzielnej pracy, oraz przerobienie najtrudniejszych zagadnień z przydziałów jeszcze nieprzepracowanych. W ten sposób słuchacze będą mogli przygotować się do egzaminu z całokształtu materjału działu A (przedmioty pedagogiczne oraz nauka o Polsce Współczesnej). Egzamin ten odbędzie się w miesiącu październiku b. r.

W związku z nauką o Polsce Współczesnej oraz wymaganiami nowych programów zostanie zorganizowany na kursie cykl odczytów o Wilnie i Wileńszczyźnie, poprzedzony wycieczkami po mieście Wilnie, do Trok. Werek, Zielonych jezior oraz nad Narocz.

Opłata za kurs wyniesie 22 zł. od uczestnika, niezależnie od normalnie opłacanych składek (8 zł. miesięcznie). Zgłoszenia na kurs nadsyłać do Komisji Pedagogicznej Z. N. P. w Wilnie, ul. 3-go Maja 13 m. 7 do dnia 15-go maja b. r. dołączając znaczek pocztowy na odpowiedź.

Opłatę za kurs (20 zł.) uiszczą Kol. Kol. Kandydaci po otrzymaniu odpowiedzi o przyjęciu.

Przy kursie będzie zorganizowany internat. Opłata za całomiesięczne mieszkanie wyniesie 8 zł. od osoby. Istnieje możliwość zorganizowania wspólnej kuchni za opłatą od 2 do 2 zł. 50 gr. za całodzienne utrzymanie.

Bliższe szczegóły o organizacji kursu podamy indywidualnie wszystkim kandydatom.

Komisja Pedagogiczna.

KURS DLA KIEROWNIKÓW I PRACOWNIKÓW WCZASOWYCH.

Koleżanki i Koledzy!

W czasie feryj Wielkanocnych Komisja Wczasów Nauczycielskich Zarządu Głównego Związku N. P. urządza w Warszawie tygodniowy kurs dla kierowników(czek) akcji Wczasowej przy Oddziałach. Okręgach Z. N. P. Kurs jest bezpłatny. Uczestnicy opłacają jedynie za życie, mieszkanie, bilety do kin, teatrów i muzeum, pałaców sztuki, razem 5 zł. dziennie od osoby.

Program kursu obejmie zajęcia praktyczne i wykłady. a) Zawodowa praca nauczycielska, b) praca młodzieży szkolnej, c) Higjena życia i pracy nauczyciela i ucznia, d) Odpoczynek, jego znaczenie w życiu i pracy nauczyciela i ucznia, e) Organizacja odpozynku nauczycielskiego i uczniowskiego, g) profilaktyka chorób nauczycielskich i uczniowskich, g) gry i zabawy towarzyskie, h) kierownictwo i formy wczasów indywidualnych i zespołowych, i) Akcja wczasów nauczycielskich i uczniowskich przy Ogniskach, Oddziałach i Okręgach.

Prelegentami będą wybitni znawcy tego zagadnienia w Polsce

Zgłoszenia nadsyłać pisemnie wraz z zadatkiem 10 zł. do dnia 4 kwietnia b. r. pod adresem Komisji Wczasów Zarządu Głównego Z.N.P. Warszawa, ul. J. Smulikowskiego.

Karty przyjęcia z bliższemi informacjami wysłane będą w początkach kwietnia. Ze względu na ograniczoną liczbę miejsc uprasza się o rychłe zgłoszenia.

WCZASY NAUCZYCIELSKIE.

Wycieczki urządzane przez Komisję Wczasów Nauczycielskich Zarządu Głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego w okresie feryj letnich 1935 roku.

1. Międzynarodowy obóz nauczycielski w Polsce. Komisja Wczasów Zarządu Głównego Z. N. P. w czasie od 1 stycznia do 20 sierpnia b. r. organizuje na mocy uchwały Międzynarodowej Federacji Związków Nauczycielskich **wakacyjny trzytygodniowy międzynarodowy obóz nauczycielski w Polsce.** Obóz będzie wędrowny, koedukacyjny. typu internatowego według trasy: Zakopane, Kraków, Wieliczka, Warszawa, Wilno, Troki, Narocz, Gdynia, Gdańsk i Poznań. Miejsc wolnych 60, w tem 30 dla członków i ich rodzin Związku N. P. Resztę zaś przeznacza się dla nauczycieli: Francuzów, Anglików, Niemców, Austrjaków, Czechów, Finlandczyków, Szwedów i t. p. Koszty pobytu: utrzymanie, życie, mieszkanie, rozrywki za wyjątkiem ulgowych przejazdów kolejowych 6 zł. dziennie od osoby. Program obejmie wspólne wycieczki krajoznawcze, turystyczne, gry i zabawy towarzyskie, zwiedzanie muzeów, zabytków sztuki, urządzeń technicznych, plaże i pływanie oraz wogóle racjonalny wypoczynek. Zgoszenia dla Polaków w kraju tylko do dnia 10 kwietnia b. r. z zadatkiem 30 zł., dla innych narodowości do dnia 10 maja z równoczesnem wpłaceniem 100 franków francuskich. Polaków obowiązuje jeden z trzech języków (francuski, angielski, niemiecki). W razie rezygnacji po 10 maja zadatek zostanie użyty na organizację obozu.

2. Wycieczka do Belgji i Paryża. Komisja Wczasów Zarządu Głównego Z. N. P. między 25 czerwca a 20 lipca b. r. organizuje 4-tygodniową wycieczkę do Belgji ze szczególnem uwzględnieniem Brukseli, a to z okazji Wszechświatowej Wystawy. Przewidziany jest dwutygodniowy pobyt w Belgji, a następnie 10-dniowy pobyt w Paryżu. Wyjazd nastąpi z Warszawy przez Berlin. W Belgji uczestnicy zwiedzą Brukselę — Namours — Dinant — Burges — Gandawę — Waterloo —

Ostendę. We Francji cały okres pobytu poświęcony zostanie na dokładne poznanie Paryża, Wersalu i okolic. Ilość miejsc ograniczona do 40 osób. Całkowity koszt wycieczki: całodzienne utrzymanie, wstęp na wystawę, do muzeów, teatrów, wizy i przejazdy kolejowe, tramwaje, paszporty wyniesie za 25 dni 650 zł. Uczestnicy będą mieszkali w hotelach w jedno — dwuosobowych pokojach. Zgłoszenia przyjmuje się najdalej do 10 kwietnia wraz z zadatkiem 100 zł. Całkowitą należność uczestnicy wpłacają najpóźniej do dnia 5 czerwca b. r.

3. **Wycieczka na Południe Europy.** Komisja Wczasów Zarządu Głównego Z. N. P. urządza podczas feryj letnich między 25 czerwca a 19 lipca b. r. wycieczkę zagraniczną na Południe Europy. Program wycieczki, obejmuje: pobyt i zwiedzanie następujących miast: Monachjum (Niemcy) — Zurich, Genewa, Berno (Szwajcarja) — Lyon, Grenoble, Marsylja, Nicea, Cannes, Monte Carlo (Francja — Medjolan, Padwa, Genua, Wenecja (Włochy) — Wiedeń (Austrja) — Praga (Czechosłowacja). W Krakowie nastąpi rozwiązanie wycieczki. Wycieczka przeznaczona jest dla członków Związku i ich rodzin. Koszty wyniosą 600 zł. od osoby wraz z życiem, noclegami, opłatą za przejazdy kolejowe, tramwaje, bezpłatne paszporty i wstęp do muzeów. Zgłoszenia na wycieczkę przesyłać pod adresem Komisji Wczasów najdalej do dnia 10 kwietnia b. r. Całkowitą należność uiścić należy do 5 czerwca b. r.

4. **Wycieczka na Północ Europy**. Komisja Wczasów Zarządu Głównego Związku N. P. urządza w okresie feryj letnich w dniach od 20 czerwca do 18 lipca b. r. 4-tygodniową wycieczkę zagraniczną na Północ Europy. Plan wycieczki obejmie pobyt i zwiedzanie następujących miast: Ryga i Tartu (Łotwa) — Tallin (Estonja) Helsinki (Finlandja) — Abo i Sztokholm (Szwecja) — Oslo, Göteborg (Nowergja) — Kopenhaga (Danja) — Berlin (Niemcy) — Warszawa, gdzie nastąpi rozwiązanie wycieczki. Wycieczka przeznaczona dla członków Związku i ich rodzin. Koszty wynoszą wraz z życiem, noclegami, opłatą za przejazdy kolejowe — 600 zł. Całkowitą należność uiścić należy do dnia 5 czerwca b. r.

5. **Spływ do morza Czarnego**. Komisja Wczasów Zarządu Głównego Związku N. P. organizuje w czasie feryj letnich **drugi sześciotygodniowy kajakowy spływ Prutem do Morza Czarnego.** Plan następujący: Seret — Dunaj — kanał — Karola Ferdynanda — morze Czarne. W Ephozji najpiękniejszej miejscowości nad morzem Czarnem zorganizowany zostanie kilkudniowy odpoczynek w obozie O. N. E. F. Po

odpoczynku odbędzie się wycieczka okrętem do Turcji, Grecji, Egiptu, Palestyny i Syrji. Spływ rozpocznie się w dniu 20 czerwca b.r. O miejscu wyjazdu uczestnicy zostaną powiadomieni. W spływie mogą wziąć udział wyłącznie koleżanki — koledzy zaawansowani w sporcie kajakowym, przyzwyczajeni do trudów i niewygód życia obozowego, oswojeni z prowadzeniem kajaku i wodą. Całkowity koszt wycieczki wyniesie 450 zł. Szczegółowe prospekty wycieczki zostaną nadesłane tym którzy zgłoszą pisemnie swój udział. Liczba uczestników ze względów technicznych nie może przekroczyć 30 osób. Zgłoszenia wraz z zadatkiem 100 zł. należy nadsyłać do dnia 10 kwietnia, a całą należność wpłacić najdalej do dnia 10 maja b. r.

UWAGA: Wszyscy reflektujący na uczestnictwo w jednym z powyżej wymienionych obozów — winni przesyłać zgłoszenia pisemne oraz zadatek w wysokości 100 zł. na P. K. O. Nr. 435, w wypadku przesłania zadatku przekazem na adres: Zarząd Główny Związku N. P. Komisja Wczasów Nauczycielskich. W celu uniknięcia nieporozumień należy tak na czekach P. K. O. jakoteż i przekazach zaznaczyć wyraźnie na którą z wycieczek przeznaczony został zadatek. Adres Związku ul. Juljana Smulikowskiego — Warszawa.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

Kol. **Błasikowa**. Wykorzystamy w najbliższym numerze „Spraw Nauczycielskich".

Kol. **Menzel** — Poznań. Wykorzystamy.

Kol. **Komasiak.** Gruntownie opracujcie zagadnienie i nadeślijcie

NEKROLOGI.

Ś. † P.

WACŁAW KOZŁOWSKI

nauczyciel 1 kl. publicznej szkoły powszechnej w Lipkach, gm. worniańskiej, powiatu wileńsko-trockiego, zmarł po długich i ciężkich cierpienach dnia 27. II. 1935 r.

Zmarły liczył 34 lata życia, a 14 lat pracy nauczycielskiej i był długoletnim członkiem Ogniska Z. N. w Wornianach.

Kol. Ś. P. Wacław Kozłowski był dobrym patrjotą, nauczycielem związkowcem i kolegą.

Od 1918 r. do 1920 r. walczył jako ochotnik w szeregach armji polskiej, w 1921 r. zostaje nauczycielem. Zmarły osierocając żonę i troje dzieci pozostawił po sobie szczery żal wśród Koleżanek i Kolegów.

Cześć Jego pamięci!

Ś. † P.

JÓZEF BORMAT

kierownik 7-mio klasowej szkoły powszechnej w Horodzieju zmarł po krótkiej a ciężkiej chorobie w klinice w Wilnie w 56-ym roku życia, a w 32-gim pracy nauczycielskiej.

Zmarły Kolega był organizatorem Ogniska Związku Nauczycielstwa Polskiego w Horodzieju. Jako Kierownik Szkoły, długoletni Prezes Ogniska Związku Nauczycielstwa Polskiego, Vice-prezes Zarządu Oddziału Powiatowego w Nieświeżu, członek Rady Gminnej, Prezes Gminnego Koła B.B.W.R. wyróżniał się sumienną i gorliwą pracą, za którą został odznaczony srebrnym krzyżem zasługi.

Karny związkowiec, pracowity, całem sercem oddany szkole i młodzieży, serdeczny i niezmiernie pogodny Kolega pozostawił po sobie żal i trwałą pamięć wśród tych, z którymi pracował i którzy go znali i cenili.

Cześć Jego pamięci.